

Verslag openbare raadsbrede commissievergadering 3 september 2018

Aanvang 19.30 uur
Plaats raadzaal gemeentehuis te Heerde
Aanwezig de voorzitter: Mr. G.J. de Graaf
de leden:
CU-SGP: J. Tuinman, B.J. van der Linde, G. van der Rhee, H. Sellies
CDA: J. Kampherbeek, H.J. Mateman, S.J.L. Nienhuis
VVD: B.D. Volkers, G.J. Hardam-Postma
GBP: W. de Weerd, H. Dijkslag, J.W.J. van Ommen
PvdA: B. Horst, P.A.M. Mast
D66/GL: S.I. van Amerongen, G. Kwekkeboom, D.J. Landman-Kok
het college: de wethouders H.J. Berkhoff, Y. Çegerek en W.I. Meijer
de griffie: J. Kok, M. van der Veer
verder aanwezig: gemeentesecretaris B. van Zuthem

Afwezig met kennisgeving J. Grotenhuis-van der Horst, G. Vijge-Koning

5

Algemeen

Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur en heet iedereen hartelijk welkom in deze eerste vergadering na de recesperiode.
Bij punt 14 Woningbouwontwikkeling Wendhorst is ook de initiatiefnemer (VanWonen, mevrouw Frieda Hoekman) aanwezig om desgewenst portefeuillehouder Jan Berkhoff bij te staan voor het beantwoorden van vragen.
Bij punt 15 Vitale Vakantieparken en deelname/oprichting Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken is ook de programmaleider/manager Vitale Vakantieparken Veluwe (de heer Rob van den Hazel) aanwezig om desgewenst portefeuillehouder Wolbert Meijer bij te staan voor het beantwoorden van vragen.
Er is afmelding ontvangen van mevrouw Grotenhuis en mevrouw Vijge.

1. Melding van insprekers bij agendapunten en vaststelling agenda

- Er zijn vanavond 5 insprekers.
- De agendacommissie stelt voor de agendapunten 6 t/m 12 rechtstreeks als hamerstuk door te geleiden naar de raadsvergadering. De heer Volkers verzoekt, gezien de urgentie van de begroting, agendapunt 17 naar voren te halen. Voorzitter: Het is moeilijk de agenda nu nog om te draaien, omdat er tijdsblokken zijn toegekend, zodat insprekers en ondersteunende medewerkers weten hoe laat ze aanwezig moeten zijn. De voorzitter zegt toe te zullen proberen voldoende tijd over te houden voor de begroting. De heer De Weerd: Belangrijke punten horen niet als laatste behandeld te worden. De agendacommissie moet hier rekening mee houden. Mevrouw Kwekkeboom heeft een technische vraag over agendapunt 9, maar zal deze schriftelijk stellen. De voorzitter vraagt of de raadsleden ermee kunnen instemmen de agendapunten 6 t/m 12 rechtstreeks als hamerstuk door te geleiden naar de raadsvergadering en merkt daarbij op dat de leden van de vertrouwenscommissie bij acclamatie zullen worden benoemd. Datzelfde geldt voor de leden van het AB van de Regioraad. Het is bij gemeenten gebruikelijk dat er bij gebonden voordrachten bij acclamatie kan worden besloten.
- De voorzitter vraagt of de raadsleden kunnen instemmen met de agenda. Er zijn geen wijzigingsvoorstellen en de agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Verslag commissievergadering Samenleving 19 juni 2018

Er zijn geen vragen of opmerkingen en het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Lijsten met aandachtspunten, toezeggingenlijst en bestuursagenda

4.1 Aandachtspuntenlijst Samenleving

Er zijn geen vragen of opmerkingen.

4.2 Aandachtspuntenlijst Ruimte

Er zijn geen vragen of opmerkingen.

4.3 Toezeggingenlijst

De heer Tuinman: Bij de oversteek huisartsenpost staat als einddatum 3 september. Hoe is de stand van zaken m.b.t. het inzetten van studenten en eventuele maatregelen? Wethouder Cegerek: Er is contact gelegd met Windesheim om met vierdejaars studenten Ruimtelijke Ontwikkeling - Mobiliteit te kijken wat daar mogelijk is. Zodra dat concreter wordt, komt dit terug. De heer Tuinman: Is er een tijdspad afgesproken voor een reactie? Wethouder Cegerek: Het contact is vrij recent gelegd, maar ik ga ervan uit dat de opdracht nog dit jaar besproken zal worden. De heer Tuinman: Dit jaar duurt nog 4 maanden. Het mag wel wat sneller. Dit zeg ik als betrokken burger van Heerde, die dagelijks geconfronteerd wordt met deze onveilige situatie. Wethouder Cegerek belooft hier zo snel mogelijk op terug te komen. Mevrouw Kwekkeboom: Hoe is de huidige stand van zaken m.b.t. de snelheidsmetingen Rhijnsburglaan? Zijn er al afspraken gemaakt voor oplossingen? In hoeverre klopt het dat er plannen zijn voor een aansluitingsweg vanaf de Bovenkamp met de Rhijnsburglaan? Wethouder Cegerek geeft aan hier voor de zomer 2 keer te zijn geweest en ook met bewoners te hebben gesproken. Op dit moment wordt er een datum geprikt met de schooldirecteuren om hen te horen. Als die gesprekken hebben plaatsgevonden, komt dit terug bij de raad. Er zit vaart achter. Ik heb wel geruchten gehoord over een aansluitweg, maar heb hier geen plannen voor voorbij zien komen. De heer Van der Linde: Het punt over overlast van wilde zwijnen heeft als einddatum 3 september. Ook aan deze kant van Heerde wordt er steeds meer omgewoeld. Er is een behoorlijk gevaar voor het verkeer. Is er al wat te zeggen over een oplossing? Voorzitter: Er is voor de vakantie contact geweest met de wildbeheereenheid. Het is lastig in de bebouwde woonomgeving deze beesten te pakken, want je kunt daar niet gaan schieten. Een andere oplossing zou zijn hoge hekken te plaatsen. Maar waar plaats je die dan? Dit is ook in strijd met de maatregelen van Provincie voor ecoducten, etc. Het is een ingewikkeld probleem. De zomer is er mede debet aan dat er veel zwijnen zijn. De eerste worp was dit jaar door de warmte wat minder groot. De tweede worp wordt daardoor waarschijnlijk groter. Ik zal nog een keer overleggen met de wildbeheereenheid of er andere mogelijkheden zijn om deze beesten buiten de bebouwde kom te houden. De heer Van der Linde: De fractie van CU-SGP heeft grote zorg over de veiligheid.

4.4 Bestuursagenda

Er zijn geen vragen of opmerkingen.

5. Spreekrecht publieke tribune over punten die niet op de agenda staan

De heer Kremer spreekt in over de ontwikkelingen op het industrieterrein Wapenveld Noord (Leadax/Bitufa). Het betoog is als bijlage aan dit verslag toegevoegd.

Vragen aan de inspreker

De heer Mateman: De inspreker zegt dat er een aanvraag is ingediend en dat er sprake is van een glijdende schaal. Komt dit in het roddelcircuit naar boven, of staat dit in de stukken? De heer Kremer: In de stukken is duidelijk aangegeven dat ze een voorgenomen toekomstbeeld hebben. En daaruit blijkt dat ze dit voornemens zijn. Daarmee hebben ze de gemeente formeel op de hoogte gesteld van hun voornemen. Als je met zo'n aanvraag instemt, kun je je afvragen of je ook instemt met zo'n voornemen voor de toekomst.

Mevrouw Van Amerongen: De inspreker heeft het over inconsistente informatie. De heer Kremer: De Provincie is niet op de hoogte van het voornemen van Bitufa om zich daar in de toekomst te vestigen en daardoor die verzwarende van de milieunorm te effectueren.

De heer Van der Linde: De fractie van CU-SGP is op de hoogte van de te verwachten problemen en deelt de zorgen van de buurt. De fractie heeft geen vragen, maar krijgt graag een reactie van het college.

Voorzitter: Dit onderwerp staat morgen op de agenda van het college van B&W. De opmerkingen van de inspreker worden serieus meegenomen in de bespreking. Morgen wordt er een collegestandpunt ingenomen en de raad zal hier op tijd van op de hoogte worden gesteld. Mevrouw

Van Amerongen: De fractie van D66/GL heeft hier vorige week al schriftelijke vragen over geformuleerd. Het pijnlijke vertrek van Euroma had met milieuzonering en mogelijkheden tot uitbreiding te maken. Dit heeft helaas tot het vertrek van het bedrijf geleid. We hebben begrepen dat Bitufa deze kavel heeft aangekocht en dat er bitumineus materiaal zal worden verwerkt. Het huidige terrein bezorgt behoorlijk wat overlast. Het is niet vreemd dat er zorgen zijn bij de omwonenden, want het bedrijf heeft een geschiedenis met veel klachten. De fractie van D66/GL heeft het gevoel dat deze nieuwe gebruiker een milieucategorie hoger zit dan Euroma destijds en vraagt het college of er op dezelfde manier wordt geoordeeld. Er is destijds een nieuw bestemmingsplan aangenomen, op grond waarvan Euroma meende niet te kunnen uitbreiden. Nu zouden we de situatie kunnen krijgen dat er een meer vervuilend bedrijf voor in de plaats komt. De fractie van D66/GL vindt dit een buitengewoon onwenselijke situatie. Wordt dit bedrijf naar dezelfde maatstaven beoordeeld als Euroma destijds? Anders zouden we inderdaad op een glijdende schaal terecht komen. Ook de hogere milieucategorie mag niet worden geaccepteerd. De VNG geeft aan dat een dergelijk bedrijf tussen 4.2 en 5.1 zit. Willen we dat op die plek wel faciliteren? Het zou wenselijk zijn dat een lagere categorie voor dit bedrijf wordt opgerekt. De fractie van D66/GL hoopt dat het college met de beantwoording van deze vragen de zorgen kan wegnemen van zowel bewoners als raad dat er al een vergunning zou zijn verleend. Mocht dit al wel in de pen zitten, dan willen we graag dat er pas op de plaats wordt gemaakt voor wat betreft de besluitvorming. De heer Volkers: Ik vind het een rare gang van zaken dat er een discussie is over iets dat nog niet op de agenda staat. Mevrouw Van Amerongen twijfelt eraan of het college iedereen wel gelijkwaardig behandelt. We moeten ervan uitgaan dat de mensen binnen dit huis op een consistente manier hun werk doen. Mocht dat niet zo zijn, dan kunnen wij als raad daar achteraf een oordeel over vormen. Het is niet chique om dat van tevoren in twijfel te trekken. We moeten het college de ruimte geven en als het bij de raad komt, zal de VVD een standpunt innemen. Mevrouw Van Amerongen: Ik heb vragen voor de rondvraag geformuleerd op grond van informatie die ik heb. Waarom zou ik dat niet mogen vragen? Voorzitter: De vragen zullen worden beantwoord en de opmerkingen van zowel mevrouw Van Amerongen als van de inspreker worden morgen in de bespreking van het college van B&W besproken.

Hamerstukken

6. Verordening vertrouwenscommissie benoeming burgemeester

Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp.

7. Ontslagverzoek lid commissie bezwaarschriften

Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp.

8. Vaststellen Bestemmingsplan Postweg 4

Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp.

9. Vaststellen Bouwverordening 2018

Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp.

10. Afvaardiging regioraad en DB Stedendriehoek

Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp.

11. Verordening gegevensverstrekking basisregistratie personen

Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp.

12. Jaarstukken 2017 VNOG

5 Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp.

Raadsvoorstellen

13. Consultatie agenda Cleantech Regio

10 Introductie onderwerp: De Cleantech Regio is een samenwerking van de 4 O's; ondernemers, onderwijs, onderzoek en overheid. De gemeente Heerde sluit met ingang van 1 september 2018
daarbij aan. De samenwerkende partijen hebben in het voorjaar van 2018 in gezamenlijkheid de
Agenda Cleantech Regio 2019-2023 opgesteld. Wij waren toen nog geen onderdeel van de Cleantech
15 Regio. We zijn er wel op onderdelen bij betrokken geweest in aanloop naar onze deelname. De
gemeentebesturen van de Regio Stedendriehoek worden nu in de gelegenheid gesteld hun mening
hierover te geven. Na vaststelling van de definitieve agenda zal naar verwachting eind 2018/begin
2019 op basis daarvan een uitvoeringsprogramma worden opgesteld.
Het college stelt de raad voor in te stemmen met de voorgestelde agenda. Het voorstel ligt nu eerst
ter bespreking in de commissie voor.

Eerste ronde

- De heer Mateman: De fractie van het CDA is erg blij dat we onderdeel uitmaken van de
Stedendriehoek. Het is een ambitieuze regio. Er liggen concrete plannen en de Cleantech Regio is al
een tijdje onderweg. Hoe gaat het college aanhaken bij die ambities, zodat deze rijdende trein niet
25 aan ons voorbij gaat? Onze energiecoöperatie kan hier een belangrijke rol in spelen. Hoe gaat het
college hen daarbij betrekken? Het is goed op een aantal thema's te focussen en ook de
ondernemers bij dit proces te betrekken. Voor hen liggen er ook kansen en
financieringsmogelijkheden. Hoe gaat het college dat oppakken?
- 30 Mevrouw Hardam: Een raadsvoorstel dat ons een duidelijke toekomstvisie geeft gericht op
duurzaamheid. Het is mooi dat Heerde per 1 september jl. deel uitmaakt van de Cleantech Regio. De
bijbehorende agenda vindt de VVD fractie wel heel uitdagend. Een tophema is Circulaire economie.
Zijn er al ideeën als ik vraag 'hoe we een Circulaire economie op gang krijgen'? Voorts moeten in
2023 een 7-tal hoge ambities gerealiseerd zijn. Zo staat de Cleantech Regio in de landelijke top 5
35 als de vestigingsregio voor bedrijven en talenten. Wij vragen ons dan af hoe we dit gaan meten,
realiseren en tussentijds evalueren?
Prioriteitstelling is wat ons betreft gewenst. Het moge duidelijk zijn dat wij benieuwd zijn naar
uitvoeringsprogramma dat eind dit jaar zal worden opgesteld. Wat betreft de financiële bijdrage
tasten wij nog een beetje in het duister. Via de algemene bijdrage draagt de gemeente bij aan de
40 apparaatskosten. Dit wordt opgenomen in de begroting van 2019. Voor de andere projecten waarbij
een bijdrage van Heerde benodigd is, zal separaat een budget beschikbaar gesteld moeten worden.
Kan de wethouder bij benadering aangeven, wat dit gaat betekenen voor onze, toch al gespannen,
begroting 2019?
- 45 De heer Van Ommen: GBP vindt dit een prachtig plan met hoge doelstellingen, zoals de "meest
circulaire regio van Europa", etc. GBP kan dit alleen maar ondersteunen. GBP kan zich aansluiten bij
de vraag van mevrouw Hardam over de separate budgetten, ook in het kader van onze financiële
situatie. Er staat dat we het onderzoek naar onze bijdrage op relatief korte termijn moeten
uitvoeren. Is dat wel een haalbare termijn? Hoe kijkt het college daar tegenaan?
- 50 De heer Horst: De fractie van de PvdA is positief over de aansluiting bij Cleantech. Het is een
uitvloeisel uit de visie op samenwerking die we als gemeenteraad in 2015 hebben vastgesteld. Ook
wij hebben een vraag over het budget. Misschien is het verstandig te kijken naar het collegeakkoord
en te focussen op ambities die overeenkomen. We doen ook het e.e.a. in de regio Zwolle. Zitten
55 daar nog overlappingen in? Hoe gaan we onszelf inpassen in die rijdende trein? De

energiecoöperatie van Heerde sluit naadloos aan bij de ambities van de Cleantech Regio. Er is voor hen zeker een rol weggelegd.

5 Mevrouw Van Amerongen: De raad heeft positief gekozen voor de Cleantech Regio. Het programma spreekt ons aan, maar het wordt spannend hoe de uitvoeringsagenda er uit gaat zien. De fractie van D66/GL heeft zorgen over het traject. Hoe worden de verschillende partijen in Heerde, waaronder de raad, betrokken in de keuzes die moeten worden gemaakt? Hoe gaan we dit doen, gezien de financiële klemsituatie waarin we zitten? We moeten voorkomen dat we dat perspectief teveel leidend laten zijn. Hoe gaan we hier concreet invulling aan geven?

10 De heer Tuinman: De fractie van CU-SGP sluit zich in grote lijnen aan bij de woorden van de collega's. In een eerder stadium hebben we ons al uitgesproken voor intensivering van de samenwerking met de Stedendriehoek. We realiseren ons dat Heerde op een rijdende trein springt en de begingesprekken heeft gemist om op diverse beleidsterreinen tot een regionale opgave te komen. We begrijpen dat het college een slag om de arm houdt als het gaat om de definitieve bijdrage van Heerde, zeker gezien het hoge ambitieniveau van de regio. Wat betekent dit voor het ambtelijk apparaat? Het werk moet wel verzet kunnen worden. De fractie van CU-SGP kan instemmen met het voorstel en wordt graag op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen binnen de Cleantech Regio.

20 **Beantwoording door het college**

Voorzitter: Bij de voordracht voor de bestuursleden van de regio heeft u kunnen zien dat de burgemeester en wethouder Meijer zijn voorgedragen voor het algemeen bestuur en als plaatsvervanger wethouder Çegerek. Ook wethouder Berkhoff zal hier mee te maken krijgen. Het is 25 binnen de Stedendriehoek gebruikelijk dat de burgemeester deel uitmaakt van het dagelijks bestuur. We stappen inderdaad op een rijdende trein. Dat betekent dat we ons plekje moeten zoeken. We zijn de 8^e gemeente die aansluit en zullen onze plek wel vinden. Dat zal tijd kosten. We hebben geen directe invloed op de agenda kunnen uitoefenen, omdat we toen nog geen lid waren. Bij het maken van de uitvoeringsplannen komt het er echt op aan wat je gaat doen. Zowel binnen de 30 Stedendriehoek als binnen de regio Zwolle worden we niet verplicht om aan alles wat er wordt ontwikkeld een bijdrage te leveren of te participeren. We doen wat bij onze ambities en mogelijkheden past. Daar gaan we naar kijken. In het collegeakkoord zitten een aantal ambities die aansluiten bij de Cleantech Regio. Daar zullen we zeker op in moeten steken. Of er dan nog andere zaken bij komen, is de volgende vraag. Qua financiering leveren we een algemene bijdrage, zoals 35 we dat ook in Zwolle doen. Specifieke uitvoeringsactiviteiten zullen moeten worden gefinancierd. Daar moeten we in de begroting rekening mee houden. Daar zal een zekere beperking liggen. We zitten financieel in een minder gunstige situatie. De Cleantech Regio bestaat uit 4 O's. De energiecoöperatie en ondernemers uit de gemeente Heerde zullen worden betrokken bij de uitvoeringsplannen. Dat zal zeker gebeuren, want we kunnen het als overheid niet alleen. Circulaire 40 economie is het stokpaardje van wethouder Çegerek, gesteund door de andere leden van het college. Een belangrijk onderwerp, wat ook onderdeel uitmaakt van de plannen van dit college. Over het meten en evalueren is nog niet veel te zeggen, omdat we eerst moeten bekijken in welke uitvoeringsactiviteiten we gaan participeren. Daar moeten we meetmomenten in zetten. Zeker bij transitieprocessen is het zeer belangrijk dat in tussenstadia wordt bekeken hoe het gaat en of er een 45 andere koers moet worden gekozen. Dat zullen we ook voorleggen aan de gemeenteraad. Welke financiële bijdrage we gaan leveren, is nog een open vraag. Dat we extra geld moeten neerleggen voor de ambities die we zelf delen met de Cleantech Regio en die we in de gemeente Heerde willen uitvoeren, is duidelijk. Er zijn overlappingen met de regio Zwolle. We moeten bekijken hoe we dat in elkaar kunnen passen, waarbij ik wil benadrukken dat we ons nadrukkelijk hebben uitgesproken 50 voor aansluiting bij de Cleantech Regio. Daar ligt onze prioriteit. We zullen proberen dat zo goed mogelijk te matchen met wat er uit de Zwolse regio voorbij komt. De raad wordt uiteraard betrokken, al was het maar omdat zij over het budget binnen de gemeente gaat. De lengte van de polsstok bepaalt hoe ver we kunnen gaan in onze ambities en in welk tempo we ze kunnen doen. We houden rekening met uw opmerkingen en komen zo snel mogelijk bij u terug, wanneer we aan de 55 gang gaan met de uitvoeringsplannen, eind dit jaar/begin volgend jaar.

Tweede ronde

De heer Mateman: We kunnen niet alles zelf. We zullen 1 of 2 thema's moeten uitkiezen die ons goed passen. Daar worden we als raad graag in meegenomen. Er moeten ons wel keuzes worden voorgelegd. Vorige raadsperiode is er door de raad veel aandacht aan duurzaamheid besteed. Neem ons daar in mee. Voorzitter: Dat zullen we zeker doen. Hier is een werkgroep * voor. Onze economie is relatief beperkt. De echte economie wordt aangejaagd en ingevuld door het bedrijfsleven. Die hebben we nodig als we de economie circulair willen maken. Dat betekent dat ook het bedrijfsleven zal moeten investeren om zaken van de grond te krijgen. De ideeën die daarover worden ontwikkeld, zullen we aan de raad voorleggen. Gelet op de beschikbaarheid van financiële middelen, zal de gemeenteraad zich in bepaalde gevallen moeten uitspreken welke keuze er moet worden gemaakt om onze doelstellingen te kunnen bereiken. De raad zal ook enthousiast mee moeten doen in de richting van onze ondernemers en het onderwijs en onderzoeksinstellingen. De voorzitter vraagt of dit als A- of B-onderwerp door kan naar de raad.

** noot: Op 8 maart 2018 is een duurzaamheidsmarkt gehouden. Op 12 maart 2018 heeft een afsluitende vergadering van de werkgroep duurzaamheid plaatsgevonden.*

Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp.

Adviezen/bespreken

14. Woningbouwontwikkeling Wendhorst

Introductie onderwerp: Het college vraagt de commissie advies over het stedenbouwkundig plan voor het woningbouwgedeelte van de locatie Wendhorst en dit als uitgangspunt te nemen voor de vertaling in een bestemmingsplan en bijbehorend beeldkwaliteitplan. De initiatiefnemer (VanWonen, Frieda Hoekman) is beschikbaar en kan bij wethouder Jan Berkhoff aanschuiven voor het beantwoorden van vragen. Het gaat hierbij om de realisatie van vervangende zorgwoningen, zorgfuncties en woningbouw. Het Gelders Genootschap heeft haar goedkeuring al uitgesproken over het stedenbouwkundig plan.

Burgerparticipatie: Er heeft op verschillende momenten al afstemming met de buurt plaatsgevonden. Op onderdelen is het plan daarop aangepast. Bij de communicatie zijn naast initiatiefnemer (VanWonen) ook Viattence en Vitaal Zorgvastgoed betrokken.

De heer Van IJken spreekt in. Het betoog is als bijlage aan dit verslag toegevoegd.

Vragen aan de inspreker

De heer Dijkslag: Ik heb moeite met de manier waarop de heer Van IJken dit verwoordt. Wij mogen niet discrimineren. Naar mijn gevoel denkt de heer Van IJken dat er Tokkies komen, maar je moet iedereen wel een kans geven, dus ook mensen in sociale huurwoningen. Ik vind het niet netjes zoals de heer Van IJken dat heeft verwoord. De heer Van IJken: Ik kan mij uw reactie voorstellen. Ik ben 30 jaar bij de overheid werkzaam geweest in een sector die veelvuldig te maken heeft met mensen die in sociale huurwoningen wonen. Mijn ervaring speelt hierin een rol. Het hoeft niet overal zo te zijn, maar ik zeg ook dat de kans groot is.

Eerste ronde

De heer De Weerd: GBP staat achter de ontwikkelingen die daar gaande zijn. Alle mensen moeten een kans krijgen daar te wonen. We mogen geen oordeel geven over iets wat niet aan de hand is. Ik ben er zeker van dat die ontwikkeling op een goede wijze zal worden uitgevoerd. De ambtenaren laten al doorschemeren positief te staan tegenover beheer en onderhoud van gronden die niet van de gemeente zijn. Op dit moment onderzoeken we alles om te bezuinigen. Realisatie zegt er voorstander van te zijn openbaar groen naar zich toe te halen en in te planten en te verzorgen. Goede ontwikkelingen zullen geld opbrengen. Dan moet er maar een beheerplan komen van de Wendhorst zelf. Als gemeente moeten we niet alles op onze schouders nemen om dat plan te helpen ontwikkelen. Daar zijn wij niet voor. Nu is er nog de mogelijkheid dit niet te gaan doen.

De heer Horst: Het college vraagt de commissie advies te geven over het bijgevoegd stedenbouwkundig plan voor het woningbouwgedeelte van de locatie Wendhorst en dit als uitgangspunt te nemen voor de vertaling in een bestemmingsplan en bijbehorend beeldkwaliteitplan.

5 De fractie van de PvdA kan hiermee instemmen. Wel willen we vragen de ontsluiting via de Haneweg mee te nemen. In de huidige plannen staat een fietspad getekend. Men wil de ontsluiting via de Haneweg meenemen in het onderzoek. De fractie van de PvdA vraagt dit zeker te gaan doen. Ik vrees dat, als die wijk opengaat, de druk op de Professor Jonkerlaan erg groot gaat worden, waardoor ontsluiting aan 2 kanten van het wijkje zinvol is. De PvdA vindt dit een mooi en

10 gedifferentieerd plan, een blauwdruk voor plannen die gaan komen. Fijn dat er 8 woningen voor sociale huurders komen en woningen voor starters. De PvdA kan instemmen met de uitgangspunten en hoopt dat de discussie rondom de Haneweg serieus wordt meegenomen in het uiteindelijke plan.

Mevrouw Hardam: De nieuwbouw van zorginstelling Viattence, toegesneden op de hedendaagse visie op zorg, is voor onze gemeente natuurlijk een prima ontwikkeling. Ook de nieuwe wijk voorziet in een behoefte. Om m.n. de verkeersafwikkeling geruisloos te laten verlopen, moeten wat de VVD fractie betreft, nog wat hobbels worden genomen. Wij lezen in de nota dat op verschillende momenten afstemming met de buurt/omwonenden en vertegenwoordigers uit verschillende omliggende straten heeft plaatsgevonden. De algemene opinie is dat omwonenden zich goed kunnen vinden in de plannen. Echter, de brief van de heer Diepenhorst geeft een andere indruk. Zijn zorgen over de ontsluiting van de nieuwe wijk, sluipverkeer, parkeerdruk en het ontbreken van het veelgebruikte voetpad in de nieuwe tekening, omarmen wij! Daarnaast vraagt de VVD fractie nog

20 bijzondere aandacht voor:

- Hoe is de aanrijroute van brandweerauto's in geval van calamiteiten?
- 25 • Als er toch sluipverkeer komt, is dan opgenomen dat de ontwikkelaar de verkeerstechnische maatregelen betaald?
- En tot slot, wie gaat al het openbaar groen onderhouden? Nu doet de Wendhorst dit.

De heer Sellies: De fractie van CU-SGP sluit zich aan bij de lovende woorden van de heer Horst. Wij hebben ook begrip voor de brief van de VVE Heerderhaegen over de zorgen over de sluiproute en vragen het college hier nadrukkelijk aandacht aan te geven. Ook gezien de overige activiteiten die daar plaatsvinden, vragen wij het college de nodige aandacht te geven aan de parkeergelegenheid rondom Heerderhaegen.

30

Mevrouw Kwekkeboom: De fractie van D66/GL betreurt het dat de raad hier in zo'n laat stadium bij betrokken is. Onder "communicatie" staat: *"In het kader van de verdere planuitwerking is een klankbordgroep opgericht die zich bezighoudt met de verdere planuitwerking in relatie tot beeldkwaliteit. Zie kopje 'kanttekeningen'."* Ik kan daar onder het kopje 'kanttekeningen' niet veel over terugvinden. Het is niet duidelijk hoe de verkeerscirculatie verder weg van het plan is geregeld.

40 De Professor Jonkerlaan is niet gedimensioneerd op het intensieve gebruik dat dit plan met zich meebrengt. In de Meerwaardenotitie staat een tabel van betaalbare woningen en woningen waar dat niet bij gezet wordt. Bij de grotere 2^e kap woningen wordt niets gezegd over de betaalbaarheid.

De heer Nienhuis: Dit plan voldoet aan een groot aantal criteria die het CDA belangrijk vindt, zoals het gedifferentieerde aanbod, waarbij een mooie mix van doelgroepen is gevonden. Ook het duurzaamheidsaspect verdient een compliment. Het project wordt gasloos uitgevoerd en dat is het eerste gasloze project op deze schaal in Heerde. Onze aandacht gaat uit naar de verkeersafwikkeling. Vanuit het stedenbouwkundig plan is juist na het gesprek met het Gelders Genootschap gekozen geen aansluiting via de Haneweg te bewerkstelligen. Het CDA is benieuwd

50 naar de motivatie daarvoor. Het lijkt ons ten gunste van veiligheid en verkeersdruk in de wijk juist een ontsluiting waarbij het verkeer zo snel mogelijk uit de wijk is verdwenen en daarom aan te bevelen. Het aantal mogelijkheden voor parkeren in openbaar gebied komt wat krap over. In de praktijk blijken de minimale eisen vaak aan de krappe kant. Met welke criteria is hier in de wijk gerekend? Het is nog niet duidelijk of de sociale huurwoningen beneden-/bovenwoningen worden of rijwoningen. Het CDA heeft een duidelijke voorkeur voor rijwoningen. Er zal nog worden bekeken of

55

er een belegger geïnteresseerd is in een beperkt aantal van de huurwoningen dan wel in duurdere huur. Het is ons niet duidelijk op welke huurwoningen wordt gedoeld. In welke mate worden de ontwikkelingen op locatie Baldershoeve meegenomen in dit plan? Zijn er ontwikkelingen?

Beantwoording door het college

Wethouder Berkhoff: De ontwikkeling van het plan gaat in goede harmonie met alle partijen die daarbij zijn betrokken; omwonenden, gemeente en initiatiefnemers. Dank voor de vele complimenten. We kunnen met recht trots zijn op deze inbreiding, naast de herstructurering van zorgwoningen van Viattence. Er is sprake van een gedifferentieerd woonprogramma. Dat is nog niet definitief uitgekristalliseerd. Dat geldt ook voor de verkeersafwikkeling. Parkeerdruk, parkeernormen en sluipverkeer zijn grote punten van aandacht. Onderhoud van het openbaar groen zal deel uitmaken van de overeenkomst die de gemeente sluit met de initiatiefnemer in aanloop naar het opstellen en vrijgeven van het bestemmingsplan aan de raad voor besluitvorming. Hoe en tegen welke condities openbaar groen aan de gemeente wordt overgedragen zal deel uitmaken van de anterieure overeenkomst. Aandachtspunt is dat er geen onevenredige financiële druk op de gemeente komt te staan. Dat heeft te maken met de wijze waarop er wordt overgedragen en de afkoop van het langdurig onderhoud. Dat zijn onderdelen van de anterieure overeenkomst. Ik denk dat we daar in goede harmonie uit komen. Mevrouw Hoekman: Dank voor de vele positieve geluiden. Eén van de belangrijkste inzetten was een gedifferentieerd woningprogramma. Over de sociale huur zijn we in overleg met Triada. Het hangt van Triada af wat voor sociale huur er komt. We denken nu aan ongeveer 20 appartementen. Volgende week is er weer overleg met Triada. Zij weten beter waar in Heerde behoefte aan is. Aan de hand van die behoefte gaan we bekijken wat er op die locatie past. We zijn nu bezig met de uitwerking van het bestemmingsplan. Daarin wordt in ieder geval opgenomen dat het maximaal 3 lagen hoog wordt. Dus geen hoogbouw, maar maximaal 3 lagen hoog. Dus net zo hoog als de zorgwoningen die nu worden gebouwd. Er loopt een uitgebreid verkeerskundig onderzoek door een gecertificeerd bureau. Daarin wordt gekeken naar de parkeerdruk en de verkeersafwikkeling en er wordt ook onderzocht of het wel of niet verstandig is aan te sluiten op de Haneweg. We wachten nog op de conclusies. Hier hangen veel aspecten aan, zoals verkeersdruk, verkeersafwikkeling richting de Professor Jonkerlaan en de rotonde, maar ook of er een veilige aansluiting kan worden gemaakt op de Haneweg. Ook de parkeerbalans wordt zorgvuldig meegenomen. De gemeente Heerde heeft parkeernormen en daaraan wordt voldaan. Ook wordt er rekening gehouden met de hulpdiensten. Wethouder Berkhoff: Vorige week heeft het college bestuurlijk overleg met de corporatie gehad en is ook gesproken over de locatie Baldershoeve. Dit is eigenlijk een locatie die er zo tegenaan zit geplakt, dat het verdient in deze ontwikkeling te worden meegenomen, waardoor ook de kans om een serieuze slag te maken in woningbouw voor sociale huur gestalte kan krijgen. De locatie is eerder bij de corporatie in beeld geweest voor die opgave. Dat is toen gestrand. We zoeken op korte termijn contact met de eigenaren van die locatie om te zien of er een mooie ontwikkeling kan worden gemaakt. Mevrouw Hoekman: De klankbordgroep is 2 keer bij elkaar geweest. Deze groep bestaat uit vertegenwoordigers van de gemeente, het Gelders Genootschap, een stedenbouwkundige en de ontwikkelaar, maar ook uit een aantal mensen uit de omgeving. We hebben met elkaar o.a. nagedacht over hoe we de architectuur gaan vormgeven en hoe de overgang tussen privé en openbaar moet worden gemaakt. Dat waren inspirerende avonden. Dit vormt de basis voor het beeldkwaliteitsplan.

Tweede ronde

Mevrouw Hardam: Maakt de aanrijroute van de brandweerauto's in geval van calamiteiten onderdeel uit van het te realiseren verkeersplan? Wethouder Berkhoff: Ja. De heer Nienhuis: Als naar de verkeersafwikkeling wordt gekeken, zou ik graag willen dat de kruising Keuterstraat/Eperweg wordt meegenomen. Verkeer vanuit de Professor Jonkerlaan komt waarschijnlijk via de Keuterstraat op de Eperweg. Gevoelsmatig komt de rotonde verkeersvriendelijker voor dan de kruising Keuterstraat/Eperweg. Dat is, vooral voor fietsers, een onoverzichtelijk kruispunt. De locatie Baldershoeve lijkt mij een mooie ontwikkeling. Daar horen we graag meer over. Mevrouw Kwekkeboom: Hoeveel invloed hebben de uitkomsten van het verkeersonderzoek op dit plan?

Beantwoording door het college

Wethouder Berkhoff: Het onderzoek loopt nog en het definitieve circulatieplan is nog in ontwikkeling. Het ligt in hoofdlijnen vast, maar moet in de details nog voldoen aan de normen van veiligheid, ruimtelijke ordening en een goede ontsluiting van het verkeer.

15. Vitale Vakantieparken en deelname/oprichting Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken

Introductie onderwerp: Dit voorstel is een raadsvoorstel. Het Programma Vitale Vakantie is een samenwerkingsverband van elf Veluwe gemeenten en de provincie. Heerde is de laatste van de deelnemers voor de raadsbehandeling van dit onderwerp. De andere partners zijn in afwachting van de besluitvorming in Heerde, waarna er gezamenlijk door alle partners een samenwerkingsovereenkomst kan worden ondertekend. Tot dat ondertekenen wil men graag eind september/begin oktober overgaan. Vertraging in de besluitvorming is van invloed op het regionale voortgangstraject.

Het college stelt de raad voor:

1. geen wensen en bedenkingen te uiten bij de oprichting van en de deelneming in de Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken B.V.;
2. in te stemmen met deelname in de ontwikkelingsmaatschappij door de verkrijging van 725 aandelen voor de prijs van € 725,=;
3. hiervoor een krediet beschikbaar te stellen van € 725,=.

De programmaleider/manager Vitale Vakantieparken Veluwe, de heer Rob van den Hazel is beschikbaar en kan bij wethouder Wolbert Meijer aanschuiven voor het beantwoorden van vragen. Het voorstel ligt nu eerst ter bespreking in de commissie voor.

Eerste ronde

De heer Tuinman: De fractie van CU-SGP kan instemmen met dit raadsvoorstel. Het is een logische uitwerking van wat we aan ambities hebben met onze vitale vakantieparken. De gemeente Hattem ontbreekt, terwijl zij een buurgemeente is die met hetzelfde bijltje hakt. Zijn er al maatregelen bekend die voor Heerde van belang kunnen zijn?

Mevrouw Landman: De samenwerking aangaan is positief. Hier zijn kosten mee gemoeid. In het plan staat dat we eventueel, als het plan niets oplevert, na 2 jaar een evaluatie kunnen houden en ons kunnen terugtrekken. Het gaat om het revitaliseringsproces van onze vakantieparken. Naast dat we daar lokaal iets aan moeten hebben, is dit iets regionaals. De ondernemers staan er om te springen. De fractie van D66/GL heeft wel een zorg; het gaat toch niet zoiets worden als Leisurelands, waar we heel weinig invloed op hebben? Aan het Heerderstrand wordt zo weinig gedaan en daar wordt zo weinig promotie voor gemaakt. Dat is voor ons een zorgpunt.

De heer Mast: De Veluwe is de meest populaire en belangrijkste vakantiebestemming in Nederland van de binnenlandse vakantieganger. In 2017 hielden Nederlanders 1,8 mln. vakantie op de Veluwe. In 2018 zal dat aantal weer gegroeid zijn. Goed voor de recreatieve sector. Maar het straalt ook af op andere sectoren, zoals de detailhandel. Toerisme is ook belangrijk voor de werkgelegenheid op de Veluwe. Ruim 21.500 mensen hebben op de Veluwe een baan in de vrijetijdseconomie. Dat komt neer op iets meer dan 6% van de totale Veluwe werkgelegenheid. De meeste vakantiegangers verblijven echter in de driehoek Apeldoorn-Barneveld-Ede, met resp. 13, 14 en 12%. In buurgemeente Epe verblijft 8% van de vakantiegangers. In Heerde verblijft slechts 2% van de toeristen. Dat in de driehoek Apeldoorn-Barneveld-Ede de meeste vakantiegangers verblijven, is niet merkwaardig, daar de meeste attracties daar te vinden zijn. Heerde heeft met de Renderklippen en het Heerderstrand toch ook potentiële trekkers. Je kunt in onze omgeving uitstekend wandelen, zwemmen en fietsen. De conclusie mag getrokken worden dat de 2%-score van Heerde bij de scores van de deelnemende collegagemeenten erg mager afsteekt. Volgens onze fractie een stevige reden voor vitalisering van de vakantieverblijven in Heerde. De fractie van PvdA heeft de volgende vragen:

1. Als er in Heerde een project van een ontwikkelingsmaatschappij uitgevoerd wordt, is de kans aanwezig dat de gemeente Heerde gevraagd wordt financieel deel te nemen. Gezien de huidige financiële positie van de gemeente is dit problematisch. Hoe kijkt het college hier tegenaan?

2. In het bedrijfsplan wordt de gemeente gevraagd meteen na de oprichting met goed voorbereide casussen te komen. Welke casussen heeft het college voor ogen?

3. In 2020 is er een evaluatie gepland waarin de vraag meegenomen wordt of de gemeenten bereid zijn aanvullend werkkapitaal, fors van omvang, ter beschikking te stellen. Aant het college dit op voorhand haalbaar?

3. Er zal een Raad van Commissarissen aangesteld worden. Is het college met de fractie van de PvdA van mening dat de bezoldiging binnen de perken moet blijven? Heeft het college hier overigens invloed op?

4. De Raad van Commissarissen stelt de bezoldiging vast van de directie. Ligt vaststelling van de bezoldiging door de aandeelhouders niet meer in de rede? Omdat de aandeelhouders ook de directie benoemen.

Heerde bezit straks over het geringste aantal aandelen van de deelnemende gemeenten. Dat betekent ook dat de zeggenschap minimaal zal zijn. Dat zou een nadeel kunnen zijn. De voordelen echter van deelname worden door het college aangegeven en worden gedeeld door onze fractie. Daarnaast wordt de gemeentelijke autonomie verzekerd, uitstappen is mogelijk en de financiële risico's lijken gering. Het mag duidelijk zijn dat de fractie van de PvdA voorstander is van deelname in de ontwikkelingsmaatschappij en zal instemmen met de aankoop van de gewenste aandelen.

Mevrouw Hardam: De ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken heeft als doel: kwaliteitsverbetering van de parken en versterking van de positie van de Veluwe als toeristisch-recreatieve bestemming. Er liggen opgaven die betrekking hebben op innovatie, herstructurering en veiligheid en leefbaarheid. De VVD fractie vraagt zich af waarom de opdracht hiervoor bij de overheid moet liggen. Immers, wij leven in het tijdperk van een 'terugtrekkende overheid'! De oprichting van deze ontwikkelingsmaatschappij staat hier haaks op! De overheid dreigt ons inziens projectontwikkelaar te worden. Aandelen kopen lijkt een goed idee, maar hoe gaat dit verder?

Voorts lezen wij in het raadsvoorstel dat de gemeente Heerde als aandeelhouder een (maximaal) risico van € 14.500,00 loopt. Hier zetten wij onze vraagtekens bij. Ervaring leert dat elders in het land door een ontwikkelingsmaatschappij een park is aangekocht, wat tot een financieel debacle voor de maatschappij en haar deelnemende gemeenten heeft geleid. M.a.w. wat gebeurt er als er verliezen ontstaan, bijv. doordat een duur park wordt gekocht, gerenoveerd en niet verkoopbaar is?

De VVD is bang dat we weer een nieuw Plus OV creëren. Graag de visie van de wethouder hierop!

De heer Dijkslag: GBP staat achter dit voorstel. De middenstand kan hier ook van profiteren. We hopen dat het Ennerveld hier ook van kan profiteren en dat daar ook eens wat mee wordt gedaan. Dat duurt ons inziens veel te lang. GBP staat achter dit voorstel en vindt dit een goed plan.

De heer Nienhuis: De fractie CDA sluit zich aan bij de vragen en het betoog van de PvdA.

Beantwoording door het college

Wethouder Meijer: Dank voor de positieve opmerkingen. De VVD vraagt of de overheid iets gaat doen wat de markt moet oppakken. Het antwoord op die vraag kan inderdaad ja zijn. Dan zou je kunnen zeggen dat we dat niet moeten doen. De afgelopen jaren hebben we op de Veluwe gezien dat de markt dat zelf niet oppakt. Er is een aantal structurele zorgen over de toekomst van de vakantieparken; over de vitaliteit, over ondermijning, permanente bewoning en sociale problematiek. Daarom heeft de overheid gezegd samen met de ondernemers een nieuwe route te zullen inslaan. Dat heeft het project Vitale Vakantieparken opgeleverd. Er is kapitaal nodig om een slag te kunnen maken. De heer Mast constateert dat de Veluwe als toeristische trekker steeds meer op 1 komt te staan. Willen we dat voor de toekomst zo houden, dan zijn de vakantieparken echt een zorg. Sommigen draaien heel goed, maar anderen hebben behoefte aan ondersteuning in het ondernemerschap over 10 jaar. Er zijn ook vraagstukken die bij ons op tafel liggen als het gaat om permanente bewoning, illegaliteit, witwassen, etc. Deze zaken spelen in sommige gemeenten veel

5 zwaarder dan hier. Maar ook hier hebben we met een aantal zorgelijke ontwikkelingen te maken. Daarom heeft het college al in de vorige collegeperiode positief meegedacht met de ontwikkeling hiervan. Hattem maakt hier een andere afweging in. Verschillende fracties vragen naar concrete maatregelen voor Heerde. 1,5 jaar geleden hebben we een rondgang gemaakt langs alle
10 vakantieparken om ze te bezoeken en te bevragen op deze thematiek, ook omdat er vanuit Handhaving en het Sociaal Domein vraagstukken lagen. Dat heeft tot lijntjes geleid tussen de individuele ondernemers en het team van Rob van den Hazel. Dat het geen Leisurelands moet worden, is iets waar we met z'n allen bij zijn. Ik was ook blij met de opmerking in de stukken om geen vrijbrief voor vele jaren te geven, maar om over 2 jaar eens te kijken hoe dit zich heeft ontwikkeld. De richting is om verbeteringen door te voeren.

De heer Van den Hazel: Het is niet de bedoeling dat het de kant van Leisurelands op gaat. Er zijn 2 manieren om dat te voorkomen;
15 1. de aandeelhouderspositie, waar je als gemeente in meegaat op het moment dat je tot de BV toetreedt. Via die lijn heb je sturing op de BV.
2. voor het programma Vitale Vakantieparken werken die 11 gemeenten samen met de Provincie. Er is een stuurgroep, waar ook vertegenwoordigers namens de gemeente in zitten, die het hele programma en alle activiteiten die worden ontwikkeld in onderlinge samenhang moet houden. De wethouder is lid van de stuurgroep. Op die manier blijf je als gemeente aan tafel zitten en kan het
20 nooit zo zijn dat de ontwikkelingsmaatschappij op grote afstand komt te staan van welke gemeente dan ook. Het is bedoeld om de gemeentelijke beleidsdoelstelling mede te kunnen realiseren. Er zijn meerdere voorwaarden ingebouwd waarmee we kunnen voorkomen dat het een te zelfstandige eenheid wordt.

25 Mevrouw Landman: Wij zijn een kleine gemeente. Hebben we dan verhoudingsgewijs ook minder te zeggen? De heer Van den Hazel: In formele zin is dat zo, kijkend naar percentages en stemverhouding. Er zijn meerdere kleine gemeenten die meedoen en die de vraag hebben of ze gedwongen worden de Provincie te volgen of mee te gaan als Apeldoorn en Ede wat willen. Dat is niet het geval. In de statuten wordt opgenomen dat er voor belangrijke beslissingen altijd een 80%
30 meerderheid moet zijn. Daar is in formele zin een drempel opgebouwd. Dit instrument moet worden gezien als onderdeel van het totale programma Vitale Vakantieparken. Daar zitten alle gemeenten in. Het gaat erom dat we kansrijke plannen ondersteunen. Als er een kansrijk plan is in een kleine gemeente die maar voor een klein percentage meedoet, is het laatste niet relevant voor het wel of niet beoordelen van het plan. Hoe beter het plan, hoe sneller we het kunnen uitvoeren, los van waar
35 het zit. De bezoldiging valt binnen de Wet Normering Topinkomens. De selectieprocedure voor de Raad van Commissarissen en de directie gaat over circa 3 weken starten. Voor de Raad van Commissarissen zal de vergoeding ongeveer €5.000,=/jaar bedragen voor 6 tot 8 bijeenkomsten. Dat is redelijk marktconform. Voor de directie is het een kwestie van vraag en aanbod. Dit wordt gekoppeld aan een schaal die bij de Provincie wordt gehanteerd. Dat zijn geen tonnen per jaar. De
40 juristen van de Provincie kijken met ons mee.

Tweede ronde

Mevrouw Hardam: De wethouder zegt dat de markt het niet oppakt. Is dat niet verdacht en is geanalyseerd wat daar de reden van is? Als een marktpartij geld had gezien, was hij allang
45 ingestapt. De heer Van den Hazel: We zijn nu al zo'n 4 tot 5 jaar bezig. In veel gemeenten hebben we al concrete casussen. Je kunt wel een idee voor verbetering hebben, maar we merken dat het niet van de grond komt. We hebben met ondernemers gesproken en met banken. Het fenomeen marktfalen komt daar duidelijk naar voren. Er is een aantal redenen waardoor deze situatie is ontstaan. In de stukken staat een kaartje van het Tonnense Veld in Ermelo waar de
50 eigendomssituatie op staat. Uitponding, dus het opknippen van parken in hele kleine eenheden, heeft op de Veluwe heel veel plaatsgevonden. Het Tonnense Veld is ongeveer 40 hectare, 20 parken en 700 eigendomsposities. Voordat je daar een revitalisering kunt bewerkstelligen, moet je wat doen aan het complexe eigendom. Die complexiteit maakt dat het voor een projectontwikkelaar of een ondernemer in die sector te moeilijk is. Er zitten veel risico's in en er moet een grote voorinvestering
55 worden gedaan om grip te krijgen op zo'n gebied, zonder dat men weet of er rendement kan worden

gehaald. Banken vinden vakantieparken in zijn algemeenheid, en vooral de kleine parken die we op de Veluwe veel hebben, niet de meest favoriete objecten voor financiering. Afgelopen jaren zien we dat banken zich terughoudend opstellen. De ondernemer komt er niet uit en daarom is dit initiatief ontstaan. Het zijn overheidspartijen die de BV maken. Het is niet bedoeld om in de plaats te komen van, maar voor het stimuleren van. Het belangrijkste ontwerpprincipes van deze organisatie is dat ze niet in beweging komt als er op lokaal niveau geen initiatief is. Als er lokaal geen plannen zijn, gaat de ontwikkelingsmaatschappij niet zelfstandig projecten doen. Mevrouw Hardam: Gaat de overheid als bank functioneren? De heer Van den Hazel: Nee. Er zit een fondsdeel in. Dat is een zak met geld om ontwikkelingen mogelijk te kunnen maken. In de praktijk zal het zo zijn dat een ondernemer eerst moet kijken of hij in de reguliere markt financiering rond kan krijgen. Mocht dat maar voor bijvoorbeeld 60 of 80% lukken, dan kunnen we kijken of we het met het fonds erbij als achtergestelde lening wel rond kunnen maken. Het is altijd het sluitstuk. Als alle banken het risico te groot vinden, stapt de ontwikkelingsmaatschappij niet in. Wij hebben met experts in staatssteun gesproken. We moeten hier heel zorgvuldig mee zijn, zodat we geen dingen gaan doen die we als overheid niet mogen doen.

De voorzitter vraagt of dit als A- of B-onderwerp naar de raad kan.

Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp.

20 **16. Bedrijventerrein H2O/Sterk Bestuur**

Introductie onderwerp: Als onderdeel van het zgn. Vernieuwd Perspectief voor het bedrijventerrein H2O zijn het aanpassen van de bestemmingsplannen (plandelen Oldebroek en Hattem) en de realisatie van het nieuwe op- en afrittenstelsel op de A28 (inclusief bijbehorende bestemmingsplanwijziging) door de gemeenten Oldebroek en Hattem in procedure gebracht. Voor de vaststelling van de drie bestemmingsplannen vormt de economische haalbaarheid daarvan een harde voorwaarde. Het gaat daarbij specifiek om de financiering van de nieuwe afslag A28. De gemeente Heerde staat daarbij garant voor 1 miljoen euro. De raad heeft op 9 juli 2018 besloten tot het instellen van een bestemmingsreserve voor een mogelijke bijdrage aan het nieuwe op- en afrittenstelsel op de A28. Inmiddels hebben GS aangegeven onder een aantal voorwaarden ook een bijdrage in de financiering te willen leveren. GS stellen provinciale staten voor het geraamde tekort van €3,9 miljoen voor hun rekening te nemen. Daarbij is een koppeling gemaakt met de ontwikkeling van "Sterk bestuur" en de inzet van een verkenner. Uitwerking daarvan moet komen in een nog op te stellen samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeenten en de provincie. Daarvoor volgt separaat nog een voorstel en besluitvorming.

35 Het college vraagt de commissie te adviseren:

1. de brief van Gedeputeerde Staten (GS) d.d. 10 juli 2018 voor kennisgeving aan te nemen;
2. het college in lijn met uw raadsbesluit van 14 december 2015 het gesprek met GS aan te laten gaan om te komen tot de samenwerkingsovereenkomst;
- 40 3. kennis te nemen van de ontwerpbestemmingsplannen voor het Bedrijvenpark H2O (plandelen Hattem en Oldebroek) en het ontwerpbestemmingsplan Buitengebied, Aansluiting A28, inclusief alle bijlagen bij de plannen, waarvan de colleges van Oldebroek en Hattem op respectievelijk 14 en 21 augustus 2018 besloten hebben om deze ter vaststelling voor te leggen aan de respectievelijke gemeenteraden.

45 De discussienota ligt nu eerst ter bespreking in de commissie voor.

Eerste ronde

De heer Horst: Er mist nog wat geld voor de op- en afrit. GS wil de ontbrekende €3,9 mln. bijpassen. Is het zeker dat dit het is? Dit soort projecten kent nog wel eens overschrijdingen. De Provincie neemt het project over. Licht het risico dan ook bij de Provincie? Op een openbare H2O-avond hebben we gezien dat er wel ontwikkelingen zijn. Dat is positief. Hopelijk komt het terrein met de komst van de op-en afrit sneller vol. De koppeling van € 3,9 mln. met een verkenner komt in eerste instantie misschien vreemd over. Een aantal jaren geleden hebben we in deze raadzaal ook al eens met de heer Cornielje gedebateerd over de rol van Arnhem in het bedrijventerrein. Waarom dan toch die verkenner? Je kunt je ook afvragen of het erg is dat de Provincie die koppeling maakt.

De Provincie heeft een aantal jaren geleden Sterk Bestuur opgesteld. Als de gemeente Heerde subsidie geeft aan een vereniging hebben we ook allerlei eisen en voorwaarden. Ik kan begrijpen dat de Provincie, met Sterk Bestuur in de hand, wat beweging wil zien. Als gemeente moeten we daar niet rouwig om zijn. 3 jaar geleden hebben we de visie op samenwerking vastgesteld, waarin we
5 aangeven te willen samenwerken op de noord-zuidas. Het kan geen kwaad dat er een onafhankelijk iemand uit Arnhem komt om te gaan praten met de gemeenten om te zien wat de mogelijkheden zijn. De fractie van de PvdA kan achter die koppeling staan. Het advies van de gemeenteraad op 14 december 2015 was helder. Positief dat GS wil meedenken. Ik begrijp de verwarring over de
10 koppeling wel. Het gaat over bedrijventerrein H2O en om een verkenners die een samenwerking wil onderzoeken met Hattem, Heerde en Epe. Voor wat de PvdA betreft, is H2O op gemeentelijk samenwerkingsniveau een gesloten boek. De samenwerking die door een eventuele verkenners onderzocht moet worden, zal voor de noord-zuidas zijn, zoals de gemeenteraad in haar visie heeft vastgesteld. Een compliment aan het college: in de discussienota wordt melding gemaakt van het opnieuw oppakken van het amendement uit 2016. Positief dat dat wordt benoemd.

15 Mevrouw Landman: Hebben we het goed begrepen dat de gemeente Heerde € 1 mln. beschikbaar moet stellen? Komen er geen lijken uit de kast? Er zal door de andere 2 gemeenten toch een soort compensatie moeten worden gegeven. Heerde wordt enorm zwaar belast, ook gezien de voorwaarde Sterk Bestuur. Oldebroek en Hattem krijgen leges en op termijn de OZB. De gemeente Heerde komt
20 er dan karig af. En dan worden we ook nog ingezet als tussenpersoon. Dat is een beetje wrang. De fractie staat achter het betoog van de heer Horst en vindt het prima dat de Provincie een verkenners heeft aangesteld en dat wij richting H2E koersen. Het is verwarrend dat de Provincie het in haar brief over H2O heeft. Wij vinden het zuur dat de andere gemeenten hier positief mee wegkomen en dat Heerde € 1 mln. moet ophoesten.

25 De heer Van der Rhee: Het doel van H2O is grond verkopen. Dat bereiken we nu. Het samen optrekken met andere gemeenten is positief. We hebben duidelijke standpunten ingenomen over H2E en H2O. De fractie van CU-SGP vindt het heel belangrijk dat we met de omliggende gemeenten samenwerken en op goede voet met hen de toekomst in kijken. CU-SP vindt het een goed bericht
30 dat we dit als 3 gemeenten oppakken en uitbouwen. Gelukkig ziet de Provincie dit belang ook in. CU-SGP vindt het een fijne brief en een noodzakelijk aanbod van de Provincie. De fractie van CU-SGP kan zich vinden in de 3 punten die worden voorgesteld vanuit de commissie. De avond die dit voorjaar heeft plaatsgevonden en waarbij we op de hoogte zijn gebracht over de ontwikkelingen van H2O, was van groot belang. Mooi dat we daar duidelijk positieve berichten over de verkoop hebben
35 gehoord. We willen de hele raad oproepen dat met grote belangstelling te volgen. We misten een partij, wat we wel jammer vonden. Hier moeten we met z'n allen zijn. Als fractie hebben we een onderbuikgevoel. Mooi dat het amendement dat in 2016 raadsbreed is aangenomen nog steeds serieus wordt genomen. We hebben alle begrip dat er eerst een aantal zaken gerealiseerd moet worden. Dat komt langzamerhand dichterbij. Wij willen met die gemeenten samenwerken. Dat is ons
40 doel. H2E, of H2O; Hattem zit er sowieso bij. Dat is onze directe buurgemeente en wij vinden het heel belangrijk daar op goede voet mee te blijven. College, zet alles op alles om die verhouding goed te krijgen om samen vooruit te kijken. Zodat we dat ene doel houden dat voor ons het allerbelangrijkst is; verkopen.

45 De heer Volkers: We dachten eerst dat die € 3,9 mln. een cadeautje van de Provincie was, maar het was 13 + 3. Iedere gemeente zou € 1 mln. borgstelling geven. Die waren we nog niet kwijt, maar die zijn we nu wel kwijt. Als we in de raadsvergadering ja zeggen hebben we € 1 mln. bijgedragen. Die borgstelling is in 1 keer weg. Dat geldt ook voor de andere gemeenten. Ik heb begrepen dat er een aantal reservevoorzieningen is. Als we alle doemscenario's bij elkaar optellen, komen we op die
50 € 20 mln. Dat kan duurder worden, maar het kan ook zo zijn dat het goedkoper wordt. We hebben al € 7 mln. in het potje zitten voor alles wat er aan doemscenario's is. Stel dat het meevalt, delen wij dan naar rato mee? Of krijgt de Provincie haar geld terug en zijn wij onze borgstelling kwijt? Het zou wel sympathiek zijn als we ieder naar rato terugkregen. Zoals ik het lees, is het zo dat, als het € 3 mln. meevalt, de Provincie maar 9 ton bijdraagt. Maar wij zijn onze miljoen kwijt. De fractie van
55 de VVD vraagt het college hier aandacht voor te hebben en tot een verdeelsleutel te komen, mocht

het een keer meevallen. Ik heb geen idee wat die verkenner gaat doen. Het zou netjes zijn dat, als er een verkenner wordt ingesteld, wij als gemeenteraad weten welke opdracht de commissaris hem meegeeft. Dan weten we met wie we te maken hebben.

- 5 De heer De Weerd: Door onze financiële situatie mogen we de handen dichtknijpen dat ons dit in de toekomst minder gaat kosten. GBP vindt het zeer positief dat de Provincie een bijdrage doet. We mogen blij zijn dat de financiële last voor een deel door de Provincie van onze schouders is weggenomen. GBP is op voorhand positief over deze ontwikkelingen. Laten we daar blij om zijn.
- 10 De heer Mateman: Het voelt zuur dat we moeten meebetalen aan een op- en afrit waar onze inwoners geen belang bij hebben, maar de inwoners van Wezep en Oldebroek wel. Dat blijft een gevoelig punt. We realiseren ons ook dat we onze zegeningen moeten tellen als de Provincie het risico overneemt. Neemt de Provincie het hele risico over? Wat gebeurt er als er meevallers zijn? Over de koppeling met Sterk Bestuur; we hebben raadsbreed afgesproken dat we voor de noord-zuidas gaan. Met welke boodschap wordt die verkenner op pad gestuurd, wat is zijn mandaat en welk traject wordt daarin doorlopen? Waar worden wij straks aan gehouden? Als raad willen we opteren voor een intensievere samenwerking met Hattem, maar dan moet de liefde wel van beide kanten komen. Hoe gaat die verkenner dat invullen? Het CDA wil inzetten op verdere intensivering van die samenwerking.

20

Beantwoording door het college

- Voorzitter: De Provincie neemt het voor geheel eigen rekening en risico over. Er wordt niet meer onderhandeld. Dit is het bod en dat is het. In de voorbereiding van dit voorstel van GS hebben we wel de vraag gekregen of de Provincie nog wat van deze investering terug zou kunnen vangen als in 2032 zou blijken dat het bedrijventerrein aanzienlijk veel geld heeft opgebracht. De burgemeesters van de 3 gemeenten hebben gezegd dat daar geen sprake van kan zijn, omdat 2032 te ver weg is. De Gedeputeerde heeft dat verhaal laten liggen en de Provincie neemt het voor haar rekening en risico. Daar valt niet meer over te onderhandelen, dus we kunnen niet achteraf vragen of we kunnen meegenieten van de voordelen. Het bedrag is verhoogd. Er was een berekening gemaakt van de kosten van de aanpassing, die in de loop van de tijd is opgehoogd. Dat komt doordat Rijkswaterstaat en de Provincie gezamenlijk naar het complete plaatje hebben gekeken, zoals ondergronden, aanvullingen, zandtrajecten, etc. Aanvankelijk kwam er een plaatje uitrollen van € 27 mln. Daar zijn we over in onderhandeling gegaan en dat heeft geleid tot € 20 mln. Daar moet het voor kunnen. De risico's die er mogelijkwijs in zitten zijn daarin meegenomen. Mocht blijken dat dat toch niet zo is, dan kost ons dat geen geld, omdat de Provincie de meerkosten voor haar rekening neemt. Aanvankelijk zaten we op een bedrag van € 12 mln. Daar bleek het achteraf niet voor te kunnen. Daarop zijn we met de Provincie in discussie gegaan, met als uitkomst € 20 mln. Omdat de Provincie al € 5 mln. deed, wilde zij dat de gemeenten ieder hun garantiestelling van € 1 mln. zouden inbrengen. Dan deed de Provincie er nog € 4 mln. bij, waardoor de Provincie op € 9 mln. uit kwam en de gemeenten op € 3 mln. Die garantiestelling van € 1 mln. moeten we dus wel inbrengen als het bedrag tot € 20 mln. oploopt. Door oplopende verkopen van gronden op H2O hebben we ca. 4 ton kunnen wegzetten. Als we dicht bij de aanpassing van de A28 komen en die logistieke bedrijven zich gaan vestigen en er dus meer gronden worden verkocht, hoop ik dat we dicht in de buurt van de nul komen. Dan kunnen we verder afboeken en wordt de pijn minder. Het is niet gebruikelijk dat een buurgemeente OZB vangt van bedrijven of huizen in een andere gemeente. Ooit heeft Heerde besloten mee te doen met het bedrijventerrein H2O. Daar moeten we dan maar proberen zo goed mogelijk uit te komen. Dat we er op enig moment zullen uitstappen ligt voor de hand, maar het college wil dat moment leggen bij een zo laag mogelijk bedrag. Nu uitstappen zou betekenen dat we 6 ton moeten bijleggen. Naarmate de verkopen doorgaan, kunnen we verder afboeken en komen we dicht in de buurt van een lager bedrag. Gezien onze financiële positie is het verstandiger het nu even uit te zitten. Dat we op enig moment zullen uitstappen, is ook voorzien, omdat we geen grondeigenaar zijn in het plan, maar alleen mede-financierder zijn voor het totstandbrengen van dit bedrijventerrein waar zich ook een hogere milieucategorie kan vestigen. Ik heb de Gedeputeerde nogmaals laten weten dat H2O verleden tijd is en dat dat H2E had moeten zijn. Dat hebben ze vanwege de andere gemeenten niet willen opschrijven, maar H2O heeft alleen

55

nog betrekking op het bedrijventerrein en niet op toekomstige samenwerkingsafspraken die op de Noord-Veluwe worden gemaakt. Dat loopt via 3 verticale lijnen; Hatttem-Heerde-Epe, Oldebroek-Elburg-Nunspeet en Harderwijk-Ermelo-Putten. De raden worden gekend in de opdracht van de verkenner. De gemeentesecretarissen werken hier met de Provincie aan. Wat tot nu toe op papier is gezet, geeft alle vertrouwen in de haalbaarheid en uitvoerbaarheid van hetgeen die verkenner moet gaan doen. Daar staan geen ingrijpende zaken in, maar het gaat via de weg der geleidelijkheid. De openstelling van de vacature voor een burgemeester in Heerde moet ook in dat kader worden gezien. Vanuit het college is aangedrongen op een normale vacature openstelling, zodat er een gelijk speelveld wordt gecreëerd en het niet zo is dat er 2 gemeenten met een reguliere burgemeester zijn en 1 met een langdurige waarnemer. Het kan ook niet zo zijn dat de andere gemeenten op enig moment niet meer met Heerde of Oldebroek zouden willen praten, omdat wij als breekijzer van de Provincie worden gezien. Dat is absoluut niet aan de orde. Daarom begint de vertrouwenscommissie binnenkort met de procedure voor het aantrekken van een nieuwe burgemeester.

17. Maatregelen concept begroting 2019

Introductie onderwerp: Ik zal u eerst een toelichting geven op het proces. Voor dit onderwerp hebben zich 3 sprekers aangemeld die we daarna het woord geven. Vervolgens bent u in de gelegenheid uw eerste mening over de voorstellen kenbaar te maken. Het is niet de bedoeling dat nu al een inhoudelijke besluitvorming plaatsvindt.

Het college heeft een discussienota opgesteld over de maatregelen voor de conceptbegroting 2019. Naar aanleiding van de Voorjaarsnota 2018 heeft het college de raad eerder al inzicht gegeven in de verwachtingen voor de begroting 2019 e.v. Op 3 juli 2018 heeft het college inzicht gegeven in de laatste cijfers voor het meerjarenperspectief 2019 en volgende jaren. De Voorjaarsnota en de ramingen laten een fors tekort zien.

Op basis van de nu voorliggende discussienota worden de commissie gevraagd te adviseren:

- het college verwerkt de bezuinigingsmaatregelen die als bijlage bij deze discussienota zijn gevoegd in de conceptbegroting 2019 en
- eventuele amendering op de maatregelen vindt plaats bij de behandeling van de conceptbegroting 2019 in de raadsvergadering van november 2018;
- het college start zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de begroting 2019 een traject om voor het begrotingsjaar 2020 en volgende jaren met behulp van inwonersparticipatie tot een sluitende begroting te komen.

Resumerend: Er wordt geen oordeel over het totaalplaatje gevraagd. De bedoeling is te peilen waar de hete hangijzers zitten om voor de begrotingsvergadering een standpunt te kunnen bepalen.

Spreekrecht

Voor dit onderwerp hebben zich twee 3 sprekers aangemeld over één van de voorgestelde ombuigingsmaatregelen, namelijk het voorstel tot verhoging van de Toeristenbelasting van € 1,00 naar € 1,50.

De heer Emiel de Goeije spreekt in namens de RECRON en haar leden in de gemeente Heerde. Het betoog is als bijlage aan dit verslag toegevoegd.

Vragen aan de spreker

Voorzitter: U had het over een verhoging van €25,= per overnachting naar €31,=. In die €25,= zit toch al € 1,= toeristenbelasting die nu geldt? De heer De Goeije: Nee, dat is het kale tarief.

Voorzitter: Dan is het dus niet van €25,= naar €31,=, maar van € 29,= naar € 31,=? De heer De Goeije: Dat klopt, maar u moet het als onderdeel van het totaal tarief zien.

De heer Ronald Prins spreekt in namens Molecaten Park De Koerberg. Het betoog is als bijlage aan dit verslag toegevoegd.

Vragen aan de spreker

Er zijn geen vragen aan de inspreker.

De heer Berend Jan Tessemaker spreekt in namens minicamping De Tesseplekke te Veessen. Het betoog is als bijlage aan dit verslag toegevoegd.

Vragen aan de inspreker

Er zijn geen vragen aan de inspreker.

Eerste ronde

De heer Kampherbeek: Ik heb de midzomeranalyse gemist. Van de griffier heb ik begrepen dat die pas volgende week in het college komt. Hoe kunnen we die daarbij betrekken? Die stand van zaken is ook belangrijk. De raadsfractie wordt gevraagd om de getroffen bezuinigingsmaatregelen in de conceptbegroting te verwerken, zodat we die bij de behandeling in november juist kunnen beoordelen of kunnen amenderen om het geheel zo duidelijk mogelijk te krijgen. We zien dan ook dat het resultaat van deze actie op pagina 3 van de discussienota staat; het saldo zal aan het eind van de Meerjarenraming €34.992,= zijn, als het te streven getal.

Het CDA is van mening dat er zo spoedig mogelijk moet worden gestart met de vaststelling 2019, om zo mogelijk ook in 2020 de inwonersparticipatie bij een sluitende begroting voldoende ruimte te kunnen geven. Helaas moeten wij constateren dat het met de Voorjaarsnota 2018 en de ramingen voor het begrotingsjaar 2019 e.v. een fors tekort laat zien. Het CDA moet met pijn in het hart concluderen dat door de forse tekorten, forse maatregelen op korte termijn voor het begrotingsjaar 2019 nodig zijn. Daarna zal er structureel verder moeten worden bezuinigd. Dit wringt op meerdere fronten met onze gemeentelijke ambities, vastgelegd in het collegeprogramma. Wij voelen de pijn voor de hele bevolking!

De keuzes zijn jammer genoeg al gemaakt en we zullen niet ontkomen aan het maken van die pijnlijke keuzes. Als fracties worden wij gevraagd om deze keuzes door te lopen. Eén daarvan is de hondenbelasting. Het CDA is van mening dat je de hondenbezitters die echt buiten de goot pissen en poepen niet kunt herstellen met het terugdraaien van de hondenbelasting.

Het CDA vraagt wel extra aandacht, ondanks het feit dat u heeft aangegeven dat daar landelijk weinig van terecht komt, voor de fundamentele tekorten die er binnen het Sociaal Domein en andere zaken zijn, waar wij part nog deel aan hebben en dat wij in feite voorzieningen van de eigen bevolking (het noodzakelijk aanwenden van de Precariobelasting, die we ook elders hadden kunnen gebruiken) moeten gebruiken om e.e.a. bij te lappen. Dat is een zeer teleurstellende zaak.

Het CDA wil niet onvermeld laten dat we een groot aantal offers van onze bevolking vragen. Maar waar bezuinigingen plaatsvinden, moeten we ook de blik naar binnen, in de organisatie, richten. Het naar rato taakstellend bijdragen ziet het CDA graag concreet gemaakt voor de begroting van 2019, bijvoorbeeld door concreet aan te geven (en niet naar rato, want ik heb geen idee waar die rato vandaan komt) welk percentage het is. Bij bezuinigingen niet ongebruikelijk. Personeelskosten dienen met 10% naar beneden te gaan. Een overzicht van wat we kunnen verwachten, zien we graag ruim voor de begrotingsbehandeling tegemoet. Kunt u aangeven wanneer dit er is, mede met het oog op de midzomeranalyse en alle andere gegevens die bij ons binnen vallen?

In alle tabellen die het college in de discussienota en in het overzicht van de maatregelen gebruikt, is 2018 op geen enkele wijze betrokken. Ik kan geen enkel ding uit 2018 vinden. Is er nog een mogelijkheid om de midzomeranalyse en de begroting naast elkaar te zetten, zodat er enig verband in het meerjarenperspectief is? Voorzitter: In de begroting krijgt u 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 en 2022. De heer Kampherbeek: Voor de goede orde; ik zou graag eerder wat zien, want, zoals u weet, is het bij de begroting veelal zo dat wij kunnen amenderen, maar dat er op een gegeven moment een soort package deal is, wat het gaat worden. Voorzitter: U krijgt de stukken voor de begroting op tijd.

De heer Van Ommen: GBP bedankt het college voor de genomen moeite om de maatregelen op te sommen en te bekijken waar er bezuinigd kan worden. Het is niet onlogisch dat dat vaak kleine bedragen zijn.

- 5 Graag zou ik nu ingaan op een aantal maatregelen, die opgesomd staan in het plan.
- Er wordt voorgesteld om de zoutloods te verkopen. Dat vonden we interessant om te lezen. Wij zijn hier niet bij voorbaat tegen, maar vinden het wel noodzakelijk dat dit onder voorwaarden gebeurt die tot stand komen door overleg met alle betrokkenen (op wat voor manier dan ook).
 - Wij zijn als partij al jaren tegen het (structureel) verhogen van de OZB. Nu vinden wij ook de 10 300.000 euro die hier genoemd is een erg hoog bedrag. We leggen weer een groot bedrag bij onze burger neer. En er hebben al verhogingen plaatsgevonden in het verleden. Het is wel een groot bedrag, dus we snappen dat het als maatregel wordt genoemd.
 - Verder willen wij het college oproepen om (nog) eens een blik te werpen op de mogelijkheden tot verkoop van gebouwen die op dit moment nog in bezit zijn van ons als gemeente. En is het niet slim 15 om eens te kijken naar mogelijkheden van verkoop van bossen/bosgrond in onze gemeente? Wellicht is dit geen optie, maar wij willen toch vragen of hier naar gekeken/aan gedacht is en of er misschien een onderzoek aan gewijd kan worden.
 - Na het lezen van de vooraf ingestuurde bijdragen van de sprekers en het horen van de toelichting, heeft GBP een beetje raar gevoel bij de maatregel om de toeristenbelasting te verhogen. 20 Deze maatregel zou wel eens geen effect kunnen sorteren wanneer er inderdaad een grote afname van het aantal toeristen plaatsvindt. De argumenten die door verschillende sprekers zijn genoemd vinden wij zeer aannemelijk. Vooral het online boeken en de daarin ontstaande lijsten met suggesties (waarin de campings en recreatieterreinen in Heerde laag zouden kunnen staan) zullen gevolgen hebben voor het aantal mensen dat zal boeken in onze gemeente. Dan heeft deze 25 maatregel misschien wel totaal geen zin. Daar willen we graag wat meer inzicht in krijgen.

- De heer Volkers: Dit is een vervelend onderwerp. De VVD maakt zich zorgen hoe het proces wordt aangevlogen. Daarom vroegen we of dit punt als eerste op de agenda kon worden gezet en niet als laatste. Het is ook een symbool; wat vinden we belangrijk. Wij vinden het belangrijk dat we de 30 financiële huishouding op orde hebben en dat dit topprioriteit heeft binnen de gemeente Heerde. We hebben hier 25 verkenner op de tribune zitten en ik wil hen graag uitnodigen een soort provinciale verkenner te zijn hoe we dit gaan aanpakken. De VVD heeft de indruk dat hier geen sprake is van bestuurskracht. In het begin van 2018 werden al grote tegenvallers gemeld. Daarna braken de verkiezingen aan. Toen zijn alle fractievoorzitters bij elkaar geroepen en hen werd verteld dat het 35 een miljoenenverlies was. Vervolgens kwam de coalitievorming. In onze ogen duurde het coalitieproces best lang. We dachten dat er een plan zou komen waarin in ieder geval de noden van de gemeente zouden worden beschreven. Dat is een heel oppervlakkig, algemeen verhaal geworden.

- 40 In mei heeft de VVD aangegeven de problemen op financieel vlak raadsbreed te willen aanpakken. Geen politiek van maken, maar zorgen dat we eruit komen. In eerste instantie is daar positief op gereageerd, maar nu komt er een voorstel voor 2018 dat het karakter heeft van "take it or leave it". Op 16 september moet de begroting worden ingediend. Dan mogen wij in november 2 dagen vergaderen, maar dan moet er een go of no go zijn. Dat zal een go moeten zijn, anders is er geen 45 begroting. Wij voelen dit als een voldongen feit. Op 3 juli is er een raming afgegeven voor de komende 4 jaar. Op 15 augustus, dan zijn we nog geen 5 weken verder, komen we op € 1,4 mln. extra achteruit als we alle extra tekorten bij elkaar optellen. De wethouders gaan alle 3 lekker 4 weken op vakantie en de burgemeester neemt waar. Ik proef daar geen crisissfeer in. Gaat dat wel goed? Misschien denkt het college wel dat tijd alle wonden heelt en dat er misschien een mooie 50 meicirculaire komt. Die is niet gekomen. We zouden daar uitslag over krijgen, maar die heb ik ook niet gezien. Wij voelen ons als VVD aan de kant gezet. Het proces gaat niet goed. Als ik in mijn privé situatie niet rond kan komen, kijk ik waar het grote gat zit en ga ik daar eerst maatregelen op zetten. Als dat niet lukt, ga ik andere maatregelen treffen. Wij beginnen met hondenbelasting en toeristenbelasting. Dat zijn leuke eyecatchers, maar het zijn maar kleine postjes op het 55 miljoenenprobleem dat wij hebben. Ik ben het eens met de recreatie ondernemers dat de sector

teveel geweld aan wordt gedaan. Door wethouder Meijer is een lijstje opgesteld met beïnvloedbare en niet-beïnvloedbare kosten in het Sociaal Domein. In mei/juni hebben we besproken dat we daarop zouden snijden. Daar zie ik niets van terug. Wat gaan we nu doen? Bij bestuur €261.000,= besparen of ombuigen, op ruimte €440.000,= en op samenleving, waar het lek zit, gaan we
5 €17.000,= bij plussen. De overhead gaan we ook met €330.000,= verlagen. De christelijk sociale coalitie doet eigenlijk niets aan het lek op het Sociaal Domein. Je kunt jezelf wel christelijk en sociaal vinden, maar je lost het probleem niet op. In het Sociaal Domein gaan we in 2019 nog €100.000,= extra uitgeven om kennis te ontwikkelen bij de ambtenaren. Het lijkt erop dat het bij de
10 overheid zo werkt dat, als je het slecht doet, je er geld bij krijgt. Ik hoop niet dat het op volgorde van prioriteiten staat, maar punt 1 op het lijstje is verminderen openingstijden gemeentehuis. We gaan 4 middagen dicht en dat bespaart 32 uur. Als effectieve besparing wordt 8 uur opgegeven. Dat is een fake bezuiniging. Punt 2 gaat over mediation. Er zijn zoveel juridische procedures met de burgers dat we daar wat aan moeten gaan doen. Het is ons niet bekend waar dat aan ligt. De ambtenaren krijgen een cursus, maar de burgers konden wel eens wat kritischer zijn geworden. Dat
15 je investeert in mediation om die ambtenaren te trainen, wil niet zeggen dat dat een besparing oplevert. Bij punt 3 worden afschrijvingen aangepast. Dat is niet ombuigen, maar creatief boekhouden. We hebben begrepen dat de hondenbelasting een doelbelasting is. Dat betekent dat het geïnde bedrag er ook weer aan uit moet worden gegeven. Dat is ook de reden waarom het in Heerde is afgelast, want als je €100.000,= vangt, moet je het ook weer aan hondenplaatsen
20 uitgeven. Dat is geen bezuiniging, want het levert niets op. Het levert pas wat op als de gemeente creatief gaat boekhouden. Punt 5: Veluwe op 1. We hebben alom uitgesproken dat de recreatie drager moet worden van onze lokale economie. Wat doet Heerde? De belastingen verhogen. De insprekers hebben het keurig verwoord; dat gaat niet de goede kant op. Die €90.000,= wordt geen winst. Veel heisa, maar het levert niets op. Punt 6 en 7; Leges en belastingen verhogen. Een
25 eenvoudige maatregel. Punt 11; Creatief boekhouden bij wegen vegen. Punt 35 is ook heel verrassend; u wilt onderzoeken of het aantal managers verlaagd kan worden door het samenvoegen van afdelingen. In maart ben ik als raadslid benoemd. Even daarvoor is het nieuwe MT aan mij voorgesteld. Is het dan niet vreemd dat mij 4 maanden later in dit stuk wordt verteld dat er afdelingen samen kunnen worden gevoegd? Wat zegt dat dan over het MT? Waren die keuzes dan
30 niet goed? Nog geen 6 maanden geleden is er een hele nieuwe organisatie ingericht. Er had een heel goed stuk kunnen liggen. Wethouder Meijer heeft een mooie analyse gemaakt op het Sociaal Domein, waar we wel en waar we niet konden bezuinigen. We hadden afgesproken dat we raadsbreed willen meedenken aan een oplossing. We willen hier allemaal uit komen, maar nu krijgen we weer voldongen feiten voor ons. De VVD vindt dit jammer. De VVD had het daadkracht en
35 bestuurskracht gevonden als het college/de wethouder, misschien via de auditcommissie, samen met de raad de bezuinigingen had aangepakt. En niet wat lapwerk voor 2019 met een heleboel heibel wat niets oplevert. Inmiddels zijn we weer een jaar verder. We hebben 2018 verspeeld en ik denk dat we 2019 ook verspelen. En dan gaat het college ook nog publiekelijk discussiëren met de mensen. Prima, inwonersparticipatie, maar er is geen vereniging blij als ze haar subsidie in moet
40 leveren. U bent aangesteld als bestuur en wordt ervoor betaald om te besturen. U dient met goede voorstellen te komen. Wij missen dat en vinden het heel erg jammer dat op dit moment te moeten concluderen.

De heer Horst: Een belangrijk document ligt voor ons. Een document waar door het college direct na
45 de installatie vaart mee gemaakt is, samen met de ambtelijke organisatie. Een compliment voor de wijze waarop dit aan ons gepresenteerd wordt. Een compleet en transparant overzicht van de keuzes die gemaakt moeten worden om onze gemeente richting een structurele financieel gezonde toekomst te sturen. Alle mogelijkheden zijn zichtbaar gemaakt en dat is goed voor een evenwichtige besluitvorming straks in november bij de begroting.

50 Als je door Heerde loopt en mensen vragen naar de staat van de gemeente, of je kijkt op social media, denk je soms dat er Griekse toestanden in Heerde gaande zijn. Niets is minder waar. Een niet werkende rekenmachine bij het opstellen van een krantenartikel waar een bedrag van 5,5 miljoen wordt genoemd, helpt ook niet in de beeldvorming. We zijn als Heerde echt niet de enige.
55 Wij hebben als Heerde bijvoorbeeld nog nooit de Precario rechten ingezet als dekking, wat om ons

heen wel is gebeurd. Nu gaat dat wel gebeuren, maar er zijn gemeenten die dit structureel gebruikt hebben. Die gaan dat ook merken straks. De open eind regelingen in de jeugdzorg helpen ook niet mee en ook hiermee zijn we niet de enige. Daarover straks meer.

5 We moeten vanavond een advies geven aan het college of men hiermee verder kan. Echte wijzigingen komen pas bij de begroting. Wel met een financieel deugdelijke onderbouwing, natuurlijk, want het resultaat moet wel sluitend zijn. We willen een kloppende meerjarenraming. Dus in alles waar wij het als commissie nu en als raad straks tijdens de behandeling van de begroting, niet mee eens zijn, zullen we moeten amenderen, met een financiële onderbouwing. Die oproep wil ik hier alvast doen. Voorstellen die voorbij zullen komen, zal de fractie van de PvdA met
10 veel interesse lezen en beoordelen.

De keuzes die voor liggen gelden voor 2019. Gezien de tijdsdruk is dit niet anders mogelijk. Volgend jaar zullen we middels inwonersconsultatie en diverse avonden, met ons allen ook weer samen de volgende stappen zetten. Ook een uitvloeisel uit het coalitieprogramma Samen duurzaam verbinden. Ik wil hier vanavond niet alle keuzes doorlopen. Ik moedig het college aan door te gaan met de verdere uitwerking hiervan in de begroting voor 2019. Als wij als PvdA-fractie wijzigingen willen zien, zullen we daar bij de begrotingsbehandeling op terug komen, zoals gebruikelijk en zoals u gewend bent van ons.
15

20 Wel wil ik een aantal zaken aanstippen:
- Punt 2, over een andere benadering en mediation vaker toepassen, stemt ons positief. We hebben als fractie van de PvdA, samen met D66/GL, in de vorige periode vaak commentaar gehad dat de communicatie bij bestuur en ambtelijke organisatie anders moet worden, waardoor een gang naar de rechter in het verleden onvermijdelijk was. Dat moet veranderen en deze maatregel is een goede eerste aanzet ervan, het dwingt om anders te communiceren en te handelen.
25

Als we kijken naar punt 7, kan ik zeggen dat we met deze maatregel gelukkig zijn. Het is de maatregel waar GBP wat over heeft gezegd en die te maken heeft met verlaging van de tarieven van de riolering en verhoging van de tarieven van de OZB. Waarom zijn wij daar gelukkig mee? Dat heeft te maken met het feit dat de inwoners van de gemeente Heerde een lagere rekening voor rioollasten gaan krijgen en dat naar verhouding de sterkste schouders de zwaarste lasten gaan dragen, want de OZB wordt verhoogd. Bij deze ombuiging komt dat standpunt, dat wij als PvdA Heerde natuurlijk in ons DNA hebben zitten, ten volste tot uiting.
30

35 Zorgen zijn er over de maatregel omtrent Tafeltje Dekje. Worden de inwoners die hier afhankelijk van zijn en een smalle beurs hebben niet hard getroffen? Graag aandacht hiervoor.

Bij de huishoudelijke hulp moet ik aanstippen dat 2 uur misschien krap wordt, maar dat gezien de breedte van de bezuinigingen, je er misschien niet aan ontkomt om ook daar in de toekomst maatregelen in te nemen. Wel moeten we ervoor zorgen dat het voor iedereen bereikbaar blijft en zijn er bij ons grote zorgen over een onderzoek dat gaat plaatsvinden om huishoudelijke hulp richting een schoonmaakbedrijf te doen. Wij zijn hier heel sceptisch over en willen dat onderzoek kritisch volgen. Een onderzoek kan, maar we hebben er weinig vertrouwen in en zien weinig heil in de uitkomsten ervan. Kan de wethouder hierover een uitleg geven wat hij hiermee bedoelt?
40
45

Wij snappen dat de maatregelen iedereen zullen treffen. Dat kun je zien als je goed door de stukken heen loopt. Wel wil de PvdA nog een oproep doen de minimuminkomens te ontzien. We zullen ons ook moeten blijven inzetten in de weg richting de VNG en Den Haag. We mogen en moeten niet vergeten dat een groot deel van de tekorten komt door het Sociaal Domein. Waarbij we bijvoorbeeld bij de Jeugdzorg met open eind regelingen te maken hebben en dus niet altijd invloed hebben op de uitkomst. Dat mag, zoals eerder gememoreerd, niet vergeten worden en daar moeten we vol onze invloed blijven uitoefenen om ervoor te zorgen dat er compensatie komt. Volgens mij heeft de regering in Den Haag nog wel ergens 2 miljard liggen, die men op dit moment zo gratis weggeeft..... iets met dividendbelasting. Als die 2 miljard beter verdeeld zou worden over de
50
55

gemeenten, bijvoorbeeld binnen het Sociaal Domein, was deze maatregel waarschijnlijk niet nodig geweest..... Nog een laatste vraag aan het college. Gaat u ook in gesprek met instellingen of verenigingen die hun subsidie kwijt raken of verlaagd zien worden?

- 5 Samenvattend had ik over wel wat meer punten wat kunnen zeggen. Echter, dit is een discussienota en ik wacht uw antwoorden af op de vragen die ik gesteld heb en wens het college veel wijsheid toe bij het opstellen van de begroting. Wij kunnen als PvdA ook het advies geven om hiermee verder te gaan en de begroting klaar te maken.
- 10 Ik wil graag van de gelegenheid gebruik maken op de andere partijen te reageren. Er was een aantal insprekers uit de recreatiesector. De maatregel staat op de agenda en ik ben benieuwd naar eventuele tegenvoorstellen in november om dat bedrag te halen. Er wordt net gedaan alsof we in Heerde de belasting verhogen en verder niets voor de toerist doen. We moeten ook kijken naar alles wat we binnen deze gemeente doen; het aanleggen van fietspaden, klompenpaden, de haven in
- 15 Veessen, de dorpscentra, het groenbeheer. Dat doen we om Heerde aantrekkelijk te houden voor haar inwoners, maar ook voor de toerist. Daar gaat een groot deel van de bijdrage heen. De VVD zei in haar betoog dat het coalitieproces lang was. Kijkend naar het landelijk beeld, valt dat wel mee. De VVD noemt het coalitieprogramma een oppervlakkig verhaal. Het is een verhaal geworden waarin we samen proberen de komende jaren richting te geven. Dat kun je oppervlakkig noemen, maar je
- 20 kunt die handschoen ook oppakken. De VVD geeft zelf aan dat zij die handschoen had willen oppakken om bijvoorbeeld samen te kijken naar de maatregelen die moeten worden genomen. Dat zijn we middels deze discussienota nu aan het doen. Als we in november 2 dagen gaan vergaderen over de begroting, kunnen we als gemeenteraad kijken naar alle komende maatregelen en kunnen we er met elkaar voor zorgen dat we voor het komende jaar een sluitende begroting hebben. De
- 25 fractie van de PvdA zal kritisch kijken naar een aantal maatregelen en met voorstellen komen, indien zij dit nodig acht.

- Mevrouw Van Amerongen: De fractie van D66/GL zal de heer Horst zeker aanspreken over dat kritisch kijken. Ik was wel enigszins verbaasd over een aantal onderdelen van zijn betoog, met
- 30 name over het Sociaal Domein, waar ik wat meer consistentie vanuit het verleden had verwacht.

- Eerst een paar algemene opmerkingen:
Er is ons dit jaar een Perspectiefnota onthouden. Dat vinden we geen goede zaak. Had dat anders gekund? Wellicht niet, maar dat betekent dat het College, wat ons betreft, niet goed in control is.
- 35 Wat we wel krijgen, is een lijst met ombuigingen. Vroeger heette dat bezuinigingen. Willen we meedenken? Jazeker! Dit alles is wel erg met stoom en kokend water. Er is geen tijd om de dialoog met ons aan te gaan, maar ook zeker niet met onze inwoners, zegt het College. Wat let het College om daar direct mee te starten? Nu, direct na de vakantie. Je hoeft toch niet al dichtgeregelde plannen te presenteren om dat gesprek aan te kunnen gaan? Wij zeggen juist, doe dat nou niet,
- 40 geef mensen de ruimte om mee te denken! We hoorden de VVD al sceptisch zeggen of mensen hun eigen subsidie te grabbel gaan gooien. Nee, dat niet. Maar er zijn toch wel ervaringen bij andere gemeenten, waar inwoners hebben meegedacht over een ombuigingsprogram en met hele creatieve dingen kwamen. Juist om te voorkomen dat hun subsidie wellicht wordt aangetast. Daar is nu geen tijd voor. Met alles hebben we het gevoel dat we achter de feiten aan lopen. Waarom organiseren
- 45 we niet gewoon een hoorzitting, ofzo? Dat hoeft niet heel veel moeite te kosten. Dan hoor je misschien echt nieuwe mogelijkheden.

- In ieder geval is ons voorstel om dat alsnog in te vullen in de weg naar de begroting, om eens fatsoenlijk naar elkaar te kunnen luisteren, zowel wat de raad betreft als wat de burgers betreft. U
- 50 gaat van ons in ieder geval geen uitgebreid commentaar beluisteren op alle voorstellen afzonderlijk, want dat lukt gewoon niet in dit tijdsbestek.

Dan kom ik aan het discussiestuk en de lijst met ombuigingen. D66/GroenLinks heeft 4 denkrichtingen om geld te besparen, of geld te verdienen.

1. Laat de peanuts weg, daar erger je burgers alleen maar mee, zoals het verkorten van de openingstijden op het gemeentehuis, of invoering van de hondenbelasting, of de verhoging van de toeristenbelasting en herzie, wat ons betreft, de zwaar opgetuigde managementstructuur. Jammer dat we net een ommezwaai hebben gemaakt, maar wellicht is het niet anders. Wees niet bang om
5 het over een andere boeg te gooien en in eigen vlees te snijden. We willen dat het College werk maakt van de aanbevelingen die de accountant heeft gedaan in de managementletter. We hebben van het College tegoe dat bij de begroting duidelijk wordt wat daar wel of niet mee gedaan wordt. Onze fractie heeft dit zwaar aangezet bij de behandeling van de jaarstukken en de Voorjaarsnota, want we denken dat dit structureel tonnen oplevert. We hebben gratis advies gekregen van de
10 accountant. Meer onbevangen en onbevooroordeeld kan het niet zijn, dus laten we daar ons voordeel mee doen.
2. Straf het Sociaal Domein niet voor het feit dat daar de grootste tegenvallers ontstaan. We hadden gehoopt daar de PvdA iets meer op ons pad te treffen. Ten aanzien van de gekozen uitgangspunten zijn we het oneens om tekorten zo veel mogelijk daar te bestrijden waar ze
15 ontstaan. We zijn het oneens, omdat het helemaal niet helpt in de beheersbaarheid van de kosten in het Sociaal Domein. Dit is een drogredenering. Was het maar waar dat we door de voorgestelde bezuinigingen en ombuigingen die nu voorliggen, in het Sociaal Domein de grote tekorten in de toekomst kunnen beheersen. Sterker, we durven te stellen dat Geen van de voorgestelde maatregelen dat perspectief biedt! We zijn hier zo fel op, omdat juist in deze sector de mensen
20 geraakt worden die kwetsbaar zijn, zorg nodig hebben en van de gemeente mogen verwachten dat niemand buiten de boot valt. Dat kan het college niet garanderen met dit uitgangspunt. Het is een beleidsuitgangspunt zonder een sprankje sociaal gevoel. Wij zijn heel benieuwd naar de resultaten van het rekenkameronderzoek en wat we daar uit kunnen leren en wat de aanbevelingen zijn. Ons advies is, zoals al vaker betoogd, leg de verantwoordelijkheden en de samenwerking zo veel
25 mogelijk terug bij de professionals in het veld. De gemeente heeft een veel te dikke vinger in de pap, wil de touwtjes teveel in handen houden en we zijn er niet van overtuigd dat dat positief uitpakt. Wij denken dat het te bureaucratisch is in Heerde met een te dure organisatie. Hoe het ook is, we voelen niet veel voor een afbraakbeleid in het Sociaal Domein, zoals dat met de huishoudelijke hulp. Pak de wijze van organiseren aan: de 3 O's te weten: ontschotten, ontschotten
30 en ontschotten. Ook hiermee kunnen we tonnen verdienen.
3. Doe eens wild met het gemeentelijk eigendom! We vinden daar GBP aan onze zijde. Zowel qua beheer: dus meer centraal, als qua verkoop van panden en gronden. We hebben die discussie aangezwengeld met een motie bij de behandeling van de jaarstukken en Voorjaarsnota. Wethouder Cegerek zei daarmee uit de voeten te kunnen. Vervolgens heeft de raad voor deze motie gestemd.
35 Wij zijn ervan overtuigd dat dit heel veel kan opleveren. Net als bij je zolderopruiming is dit alleen nuttig als je bereid bent drastisch te werk te gaan. Let op, dit is overigens geen pleidooi om alles maar aan de hoogste bieder in de markt te verkopen! We pleiten voor een zorgvuldige uitnodigingsplanologie, maar het is zeer de moeite waard eens na te gaan wat het gemeentelijk bezit is, wat we daarmee doen en hoe doelmatig dat is.
4. Ga versneld richting een fusieproces in H2E-verband. Alles duidt erop dat het lastig is de
40 eigen broek op te houden. We moeten daar zo lamgzamerhand gewoon eerlijk over zijn. Het grote kritiekpunt dat we als fractie hebben, is dat we nu slechts praten over de tekorten die er NU zijn. De ombuigingen geven geen enkele garantie op het voorkomen van nieuwe tekorten. We lopen zo enorm achter de feiten aan. Wellicht is de slagkracht van een gemeente met 18.000 inwoners en
45 navenante organisatie gewoon niet toereikend en de uitdagingen een brug te ver. Wij stellen voor om in deze periode versneld toe te werken naar een fusie met buurgemeenten over de noord-zuidas. Het achter de feiten aanlopen zien we als een ernstig bedreigende situatie, er is een duidelijk gebrek aan bestuurskracht. Er blijft een structureel gevaar voor nieuwe tekorten. We komen niet toe aan meerjarig beleid. Wij realiseren ons dat het stevige woorden zijn, we hebben het gevoel dat we
50 er met deze ombuigingen niet gaan komen. Er zitten forse bedragen tussen, maar toch is het niet toereikend.

Ten aanzien van alle individuele voorstellen zullen we bij de begroting ons standpunt bepalen. Dat doen we nu niet. Dat is nu eenmaal de consequentie van de door het College gekozen kort-door-de-
55 bochtprocedure. Uiteraard zullen we bij de begroting zelf ook met voorstellen komen.

De heer Tuinman: Met de voorliggende Discussienota neemt het College ons mee in de wijze waarop aan deze verslechterde financiële situatie in onze gemeente een eind zou kunnen komen door het nemen van een groot aantal bezuinigingsmaatregelen op diverse beleidsterreinen. De fractie van CU-SGP spreekt haar waardering uit voor de wijze waarop het College en het ambtelijk apparaat hebben gehandeld in de laatste periode. Nog niet zo heel lang geleden werden we onverwacht geconfronteerd met de verslechterde situatie en amper een half jaar later komt het college met voorstellen. Dat vinden wij een goede ontwikkeling. In de achterliggende paar maanden is er o.i. hard gewerkt door zowel het ambtelijk als het bestuurlijk apparaat om tot keuzes te komen om over de gehele linie maatregelen door te voeren, die tot een verbeterde financiële situatie van onze gemeente leiden. Nu en in de toekomst.

De fractie van CU-SGP kan zich vinden in het procesvoorstel om de komende periode in tweeën op te delen, nl. maatregelen voor de kortere termijn (2019) en maatregelen voor de langere termijn (de jaren 2020, 2021 en 2022). Enerzijds omdat de begroting voor 2019 er aan staat te komen en anderzijds, omdat in de tijd die daarop volgt nog allerlei invloeden van buitenaf een rol kunnen spelen voor de begrotingen van de jaren daarna. De heer Kampherbeek noemde in dit verband de midzomeranalyse, maar we krijgen ook nog de najaarsanalyse. Al met al is het goed daar een knip in te maken. Dat houdt wat ons betreft in dat de begrotingen voor 2020 en volgende jaren er straks anders uit kunnen zien dat nu wordt voorgesteld. Het is zelfs denkbaar dat we, ondanks de maatregelen die het College voorstelt, negatief uitkomen en geen sluitende begroting moeten vaststellen. De vraag is dan ook in hoeverre je hierin moet gaan, of dat het wellicht ook goed is om als gemeente een signaal aan het Rijk af te geven dat het zo niet langer kan en dat m.n. het Sociale Domein na vier jaar transitie een grondige evaluatie nodig heeft.

Door het opstellen van een overzicht met Bezuinigingsmaatregelen, maar ook een overzicht van maatregelen die het College minder geschikt acht, stelt het College zich kwetsbaar op en dat waardeert onze fractie. Het is altijd gemakkelijker om een brief, geschreven door een ander, te corrigeren, dan je eigen schrijffouten te ontdekken.

We gaan niet op alle voorstellen in, maar willen er een paar uithalen waar onze fractie de nodige twijfels en vragen bij heeft.

Maatregel 1: we vinden het belangrijk dat het kunnen binnenlopen van de burger spontaan moet blijven. Je kunt nu eenmaal niet alles vantevoren inregelen door afspraken; er moet ruimte zijn voor onvoorziene contactmomenten tussen burger en overheid;

Maatregel 4: we raden de herinvoering van de hondenbelasting af. Ten eerste bereik je hier maar een klein gedeelte van onze inwoners mee en daarnaast verwachten we een averechtse werking van de maatregel, namelijk in de trant van "als ik er toch voor moet betalen, laat ik de troep ook maar liggen". Tenslotte lijken ons de kosten voor de baten uit te gaan als we het handhavingsaspect in ogenschouw nemen;

Maatregel 5: met verhoging van de toeristenbelasting kunnen we principieel instemmen. Immers, worden er steeds meer maatregelen genomen om het toerisme in onze gemeente te bevorderen. Dat kost geld. Echter, de voorgestelde verhoging met 50% naar € 1,50 zien we liever gewijzigd in een trapsgewijze verhoging over de komende 4 begrotingsjaren. Ook de insprekers van vanavond deden dat voorstel.

Maatregel 6: Omdat we vanuit de samenleving best wel signalen krijgen dat men de door Heerde gehanteerde leges fors vindt, zien we graag een toelichting van de kant van het College over het verhogingsvoorstel t.a.v. de bouwleges. In een tijd van hoogconjunctuur met een stijgend aanbod van bouwaanvragen, komt het ons voor dat er ook meer leges worden ontvangen waarmee een verhoging van leges o.i. dan niet spoort. Dus graag een bredere motivatie van het College hierover.

Maatregel 26: Onze fractie is van mening dat juist de kleine verenigingen de subsidie hard nodig hebben. Afschaffing van subsidiebedragen onder de € 1.000,- is wat ons betreft dan ook niet aan de orde;

Maatregel 39: Onze fractie stelt voor ook het gebruik van het Raadhuis in de avonduren bij de bezuinigingsvoorstellen te betrekken als het gaat om het gemeentekantoor.

Voorzitter, ook over niet benoemde maatregelen zou wellicht genoeg te zeggen zijn, maar onze fractie wil alleen bij die punten de vinger leggen die zojuist zijn benoemd en die wat ons betreft zwaar wegen. We beseffen ook dat het schrappen van sommige bezuinigingsmaatregelen moet leiden tot andere voorstellen, als we het principe van een sluitende begroting willen handhaven. Dat zal niet eenvoudig zijn, maar laten we eerst de discussie van vanavond betrekken bij de mogelijke vervolgstappen. We zien graag de verbeteringsvoorstellen van het college tegemoet en wensen hen daar veel wijsheid en sterkte bij.

Beantwoording door het college

10 Wethouder Meijer: Het is niet niks waar we mee bezig zijn. Het is belangrijk dat we als college voorstellen bij de raad neerleggen. Daar hebben we afgelopen periode ambtelijk en bestuurlijk intensief over doorgesproken. Ik krijg het beeld dat het stuk voor een deel wel is doorgelezen en voor een deel ook niet. We hebben een totaalverhaal van ca. € 2 mln. op tafel gelegd. Met een deel wil het college verder en met een deel niet. Daarmee leggen we richting de raad ruimte op tafel. We hebben breed gezocht om het grote gat dicht te leggen en ook nieuw beleid te kunnen gaan uitvoeren en daarbij voor het eerst de Precario als dekking in te zetten. Dat hebben we hier nog nooit gedaan. Andere gemeenten hebben het gewoon in de lopende begroting zitten, maar wij hebben dat altijd apart gezet voor tijden dat er minder middelen beschikbaar zouden zijn. Daar hebben we het nu over. Voor de zomer hebben we raadsbreed het kader waarbinnen het college aan de slag zou gaan vastgesteld. Van alle raadsfracties ging de opdracht uit dat het college aan de slag moest gaan en de zomerperiode goed moest gebruiken. Dat hebben we met zeer veel zorg en inzet gedaan. Ik ben oprecht verrast dat de heer Volkers de uitkomst van de meicirculaire nog nooit heeft gezien. Dat zat bij de stukken van 3 juli. Dit hier op tafel leggen is een bewuste poging om het lek te dichten. Als de VVD vindt dat het lek niet is gedicht, ben ik benieuwd welke keuzes vanuit de VVD dan welkom zijn om het lek wel te dichten. Over burgerparticipatie hebben we gezegd dat we deze zomer nodig hebben om de jaarcijfers 2019 voor elkaar te maken. Maar we willen uiteraard graag in gesprek met. Gelukkig kwamen er al bij de eerste bespreking reacties uit de samenleving binnen. Ombuigingen en bezuigingen zijn niet leuk, maar als we daarmee de route inzetten om dit huis te verbeteren en voor de samenleving stappen vooruit te zetten, dan zijn we met een goede agenda bezig. Dus, kom aan boord en doe mee. Dit voorstel gaat nog een heel traject in en leidt pas bij de behandeling van de begroting tot definitieve besluitvorming. Tot die tijd is er tijd om mee te denken en voor alternatieven. Die heb ik zojuist niet gehoord, maar ik hoor ze graag.

35 Mevrouw Van Amerongen interrumpeert: Kan de wethouder iets meer zeggen over het traject tot aan de begroting? Wethouder Meijer: We werken toe naar de begroting 2019. Dat is in de tijd niet anders te organiseren. Voor de periode daarna, 2020-2022, zijn we graag bereid om met u of andere partijen in de samenleving van gedachten te wisselen. Daar hebben we een knip gemaakt. Voor de jaarschijf 2019 hebben we u voor de zomer een financieel kader laten zien. We hebben gezegd dat we daar niet een heel proces voor zouden inrichten, omdat daarvoor de tijd ontbreekt. 40 Het is een breed verhaal, dat indaalt op financiën, bedrijfsvoering, Ruimte, Sociaal Domein en wat in de bedrijfsvoering van de organisatie ook effect zal hebben. Het is niet zo dat we links en rechts maar wat hebben gestreept. Het is een brede verkenning geweest. Uiteraard zijn het pijnlijke maatregelen, maar ze zijn wel noodzakelijk. Van verschillende kanten hoor ik dat we de hondenbelasting niet in moeten voeren. Als we de zoutloods verkopen, doen we dat uiteraard in 45 nauw overleg en in samenspraak met de partijen die daarbij zijn betrokken. De suggestie wordt gewekt dat wij de OZB fors gaan verhogen. Dat klopt, maar hetzelfde bedrag wordt op de rioolbelasting teruggenomen. Voor de burger heeft dat per saldo geen nadelig effect in de portemonnee. De 3 ton uit de reserve rioolinning is een doelverhaal. Het bedrag wordt daar aan de reserve toegevoegd en daar kunnen we verder niets mee. Door dat terug te geven aan de burger en 50 het aan de andere kant via de OZB op te halen, is het een algemeen dekkingsmiddel dat we voor de dekking van de totale begroting in kunnen zetten. Dat is geen creatief boekhouden. Voor de rioolopgave hebben we ruim voldoende middelen om de opgave in het rioolprogramma uit te voeren. Het zou bijzonder zijn dat vast te houden in de eigen boekhouding, terwijl dat bij de burger hoort.

55

Mevrouw Landman interrumpeert: In praktische uitvoering kunnen dit soort zaken voor bepaalde mensen anders uitvallen dan de manier waarop de wethouder het nu aan geeft. Het zou handig zijn als er voorbeelden van rekenmodellen bij werden gezet. Wethouder Meijer: Het college is bereid daar wat voorbeelden van te laten zien, zodat de raad bij de beoordeling een inschatting kan maken van het effect van die maatregel op de portemonnee van burgers.

Wethouder Meijer vervolgt: De toeristenbelasting is breed aan de orde geweest. Ik begrijp de opmerkingen vanuit de sector. Daar wil ik naast zetten dat we als gemeente de afgelopen jaren fors hebben geïnvesteerd in gastvrij zijn voor de gasten van onze gemeente. Ook de komende jaren zullen we daar fors op blijven investeren. Die zaken moet u naast elkaar zetten in uw afweging.

Wethouder Cegerek: We hebben te maken met pijnlijke keuzes. Dat gaat ook onze organisatie raken. VVD en D66/GL hebben specifiek gewezen naar de managementstructuur. Voor de overhead hebben we een taakstellend budget van 3 ton. We hebben een kleine, kwetsbare organisatie. Daarom geven we ook dat taakstellend budget mee, zodat vanuit de organisatie die taakstelling kan worden ingevuld. GBP vraagt ook te kijken naar verkoop van bosgronden en D66/GL naar verkoop van panden en eigendommen. Daar moeten wel marktpartijen voor zijn. Als die er niet zijn, zijn zulke posten lastig in te vullen. De voorzitter vult aan: We moeten wel incidenteel en structureel uit elkaar houden. Verkoop van een pand of perceel levert incidenteel geld op en is geen structureel dekkingsmiddel in de begroting.

Wethouder Berkhoff: De heer Volkers maakte een opmerking dat er t.a.v. het Sociaal Domein een korte termijn gedachte zou heersen door in 2019 bij te plussen. Juist daarin zit de lange termijn gedachte verscholen. Als we niet innoveren in het Sociaal Domein, bereiken we niet de cijfers die we in de meerjarenraming als bezuiniging hebben opgenomen. We moeten innoveren in het Sociaal Domein om die resultaten te kunnen bereiken. We hebben te maken met wetgeving en jurisprudentie, dus we zullen het systeem anders moeten inrichten. De gevoeligheden rondom Tafeltje dekje en huishoudelijke hulp kennen we. Zeker voor Tafeltje dekje blijkt uit een benchmark met andere gemeenten dat we hier ver uit de pas lopen. We zullen daar moeten veranderen. Dat ligt aan de grondslag van deze bezuiniging. Huishoudelijke hulp naar 2 uur is een geaccepteerd gemiddelde bij de Centrale Raad van Beroep. Of het inzetten van een schoonmaakbedrijf een alternatief kan zijn, weten wij niet. Daarvoor is het een onderzoek, om te kijken of bepaalde voorzieningen, die nu van overheidswege worden gefaciliteerd, weer als algemene voorziening kunnen worden georganiseerd, op een andere manier, waardoor de verantwoordelijkheid dichter op de samenleving komt te liggen. Er zal altijd een groep cliënten overblijven die aangewezen is op het vangnet van de overheid voor een schoon en leefbaar huis.

Tweede ronde

De heer Volkers: We zijn gewend zaken in een auditcommissie in detail te bespreken. Kunnen wij dit onderwerp nog voor de raadsvergadering in een auditcommissie ter tafel hebben, zodat we in november geen overbodige discussies voeren? De heer Kampherbeek: Aanvankelijk heeft het CDA niets gezegd over de overzichtsmaatregelen en de niet-maatregelen. Veel zaken zijn onduidelijk gemaakt. Bij maatregel nr. 16 staat "Investeren en doorontwikkelen toegang sociaal domein, raming € 5.128.000,=." In 2019 gaat daar een ton af. In 2020 komt er €137.500,= bij. Krijgen we daar nog een toelichting op? Als we 16 september de begroting klaar moeten hebben, hoe krijgen we dat dan toegelicht? Het is een mooi stuk, maar ik zie weinig haakjes die ik aan dingen die al bekend zijn kan hangen. Voorzitter: Als wij ons niet houden aan de datum van 16 september voor het vaststellen van de conceptbegroting, krijgen we weer commentaar dat de raad de stukken niet op tijd heeft gehad. Als we dat cirkeltje kunnen doorbreken, dan komen we later met de stukken. Dan kunnen we in een auditcommissie de exercitie toerusten. Tuinman: Als we nog een keer een audit hebben dan is daar maar een beperkt aantal raadsleden bij. In het verleden hebben we voldoende informatie gekregen over de te nemen procedure. Vanavond hebben we wat voorstellen van het college liggen. Wat moeten we dan nog in een auditcommissie bespreken? De heer Volkers: Vorige keer is ons al veel uitgelegd en er is een keuze gemaakt. Het kan effectief zijn als we als raad met het ambtelijk apparaat de klokjes gelijk kunnen zetten. Dat kan in november veel discussies voorkomen. Het lijkt

me moeilijk dat we in november raadsbreed alternatieven in moeten dienen als we langs elkaar heen praten. Ik zit al te bedenken hoe ik het moet organiseren om met GBP, D66/GL en nog een partij een meerderheidsvoorstel in te dienen. Dat wordt lastig, als we niet weten waar we het over hebben. Als we in de auditcommissie wat zaken kunnen organiseren, zijn we veel sneller bezig.

5

De heer Horst: De auditcommissie is een technishce commissie en we moeten voorkomen dat we daar dingen gaan organiseren. Daar is het publieke debat in de gemeenteraad voor. Het is wel goed hier in de audit op terug te komen. Daar hoeven we geen extra vergadering voor te plannen. Op 2 oktober is er een audit waarin de begroting wordt behandeld. Die avond is bedoeld voor technische uitleg. Dat hoeft niet voor de raadsvergadering van 19 september, want dit is een discussienota en geen raadsvoorstel. Ik wil wel waarschuwen dat we tijdens een audit zonder politieke pet op zitten. Voor andere zaken hebben we daarna nog ruim een maand. In tussentijd gaan we proberen elkaar te vinden. Mevrouw Van Amerongen: Die behoefte van de heer Volkers heeft de fractie van D66/GL ook. Er is te weinig ruimte om op de voorstellen in te gaan. We hebben nu denkrichtingen aangegeven, maar we willen graag onze opinie geven. De auditcommissie komt pas als de begroting in concept gereed is. Daarom zijn we geïnteresseerd in het traject. Voorzitter: Ook de heer Kampherbeek stelde voor die lijn te doorbreken en niet vast te houden aan het vaststellen van de begroting op 16 september. Dan zouden we dat na de auditcommissie van 2 oktober moeten doen. Dan hebben we nog een maand voor de begrotingsvergadering. Kampherbeek: Ik zou graag uitleg krijgen hoe maatregel nrs. 16, 17 en 18 in elkaar zitten. De heer Tuinman: De auditcommissie is bedoeld voor technische vragen en er is er één vastgesteld voor 2 oktober. Er hoeft wat mij betreft geen extra vergadering te komen. De heer Horst: De heer Kampherbeek heeft het over maatregel nrs. 16, 17 en 18 en ik hoorde ook een opmerking van mijn bureu dat wij niets hebben gezegd over het Sociaal Domein. In de discussienota heeft het college het over de maatregelen van 2019. De wethouder zegt dat er dan binnen het Sociaal Domein wordt geïnnoveerd en er worden maatregelen genomen om toekomstbestendiger te worden. Voor 2020 e.v. worden de maatregelen geëffectueerd om tot een sluitende meerjarenrekening te komen, maar er is ook gezegd dat er vanaf januari t/m juni volgend jaar meerdere avonden worden belegd om tot elkaar te komen en om te proberen die meerjarenraming structureel dekkend te krijgen. Mevrouw Van Amerongen: Dat is te vaag. De heer Horst: Je kunt er vertrouwen in hebben, of niet. Als raad bepalen we onze eigen agenda. De heer De Weerd: Het is belangrijk dat datgene wat hier vanavond is gezegd, serieus wordt genomen door het college en dat we dat voor een groot deel terug kunnen zien in de auditcommissie. Dan zijn er al een boel vragen weggenomen, waar al antwoord op is gekomen. Dan komen we al heel ver richting de begroting. Gebeurt dat niet, dan komen die vragen allemaal weer terug. Het college moet antwoord geven op de vragen van vanavond. Dan weten we waar we aan toe zijn. De heer Tuinman: De fractie van CU-SGP onderschrijft de oproep van de heer De Weerd. Wij hechten waarde aan het tijdspad voor het indienen van een concept begroting. Het college is vanavond gevoed met ideeën en heeft nu voldoende voedsel om tot een rechtmatige conceptbegroting te komen, conform de tijd die daarvoor is opgesteld. Voorzitter: Bijzondere tijden vragen om bijzondere maatregelen en we moeten ons niet laten leiden door data en termijnen. Als de gemeenteraad behoefte heeft aan een nadere explicatie op een aantal technische onderdelen, waardoor een uitgebreide discussie in de begrotingsvergadering kan worden voorkomen, dan moeten we bereid zijn af te stappen van die termijnstelling. De voorzitter stelt voor dat het college morgen alle opmerkingen op dit punt in overweging neemt en dat zij voor het eind van de week met een concreet voorstel komt richting de raadsleden. De heer Kampherbeek: Inclusief de midzomeranalyse. De voorzitter zegt dit toe.

50 **Slot**

18. Rondvraag

Doorgeschoven naar de vergadering van 24 september 2018.

55 **19. Sluiting**

5 Voorzitter: In het fractievoorzittersoverleg is door de fractie van CU-SGP voorgesteld de eindtijd van vergaderingen op 22.30 uur te stellen, omdat er altijd mensen zijn die de volgende ochtend weer vroeg op moeten. De griffie heeft dit voorstel omarmd en hier zal in de toekomst rekening mee worden gehouden. De voorzitter dankt een ieder voor zijn of haar inbreng en sluit de vergadering om 23.00 uur.

10 Bijlagen: - Betoog de heer Kremer
- Betoog de heer Van IJken
- Betoog de heer De Goeije
- Betoog de heer Prins
- Betoog de heer Tessemaker

15